

Bruselj, 18. marec 2019
(OR. en)

7174/19

Medinstitucionalna zadeva:
2015/0278(COD)

CODEC 615
SOC 201
MI 231
ANTIDISCRIM 4
AUDIO 38
PE 71

INFORMATIVNI DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Predlog DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z zahtevami glede dostopnosti proizvodov in storitev – izid prve obravnave v Evropskem parlamentu (Strasbourg, 11. do 14. marec 2019)

I. UVOD

V skladu z določbami člena 294 PDEU in Skupno izjavo o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja¹ so se Svet, Evropski parlament in Komisija večkrat neuradno sestali, da bi o tej zadevi dosegli dogovor v prvi obravnavi ter se tako izognili drugi obravnavi in spravnemu postopku.

¹ UL C 145, 30.6.2007, str. 5.

V zvezi s tem je poročevalec Morten LOKKEGARD (ALDE, DK) v imenu Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov predstavil en sporazumni predlog spremembe (predlog spremembe 363) predloga direktive. Dogovor o tem predlogu spremembe je bil dosežen na navedenih neuradnih sestankih. Drugih predlogov sprememb ni bilo.

II. GLASOVANJE

Poslanci in poslanke so na glasovanju na plenarnem zasedanju 13. marca 2019 sprejeli sporazumno spremembo (sprememba 363) predloga direktive. Tako spremenjeni predlog Komisije predstavlja stališče Parlamenta v prvi obravnavi, ki je del zakonodajne resolucije iz priloge k temu dopisu².

Stališče Parlamenta odraža predhodni dogovor med institucijami, zato bi ga moral biti Svet pripravljen odobriti.

Akt bi bil nato sprejet v obliki, ki ustreza stališču Parlamenta.

² V različici stališča Parlamenta iz zakonodajne resolucije so spremembe predloga Komisije označene na naslednji način: deli, ki so bili besedilu Komisije dodani, so označeni s ***krepkim in poševnim tiskom***, znak „■“ pa označuje črtano besedilo.

Zahteve glede dostopnosti proizvodov in storitev *I**

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. marca 2019 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z zahtevami glede dostopnosti proizvodov in storitev (COM(2015)0615 – C8-0387/2015 – 2015/0278(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2015)0615),
 - ob upoštevanju člena 294(2) in člena 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih mu je Komisija podala predlog (C8-0387/2015),
 - ob upoštevanju mnenja Odbora za pravne zadeve o predlagani pravni podlagi,
 - ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 25. maja 2016³,
 - ob upoštevanju začasnega dogovora, ki ga je odobril pristojni odbor v skladu s členom 69f(4) Poslovnika, in zaveze predstavnika Sveta v pismu z dne 19. decembra 2018, da bo odobril stališče Evropskega parlamenta v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju členov 59 in 39 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov ter mnenj Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za promet in turizem, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbor za pravice žensk in enakost spolov ter Odbora za peticije (A8-0188/2017),
1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju⁴;
 2. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
 3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter nacionalnim parlamentom.

³ UL C 303, 19.8.2016, str. 103.

⁴ To stališče nadomesti spremembe, sprejete 14. septembra 2017 (Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0347).

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 13. marca 2019 z namenom sprejetja Direktive (EU) 2019/... Evropskega parlamenta in Sveta o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁵,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom⁶,

⁵ UL C 303, 19.8.2016, str. 103.

⁶ Stališče Evropskega parlamenta z dne 13. marca 2019.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Namen te direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga s približevanjem zakonov in drugih predpisov držav članic, ***kar zadeva zahteve glede dostopnosti za nekatere proizvode in storitve, in sicer zlasti*** z odpravo ***in preprečevanjem*** ovir za prosti pretok nekaterih dostopnih proizvodov in storitev, ***ki nastajajo zaradi različnih zahtev glede dostopnosti v državah članicah***. To ***bi*** povečalo ***razpoložljivost*** dostopnih proizvodov in storitev ***na*** notranjem trgu ***ter izboljšalo dostopnost ustreznih informacij***.
- (2) Povpraševanje po dostopnih proizvodih in storitvah je veliko, število invalidov pa ***naj bi se po napovedih*** precej povečalo ■ . Okolje, v katerem so proizvodi in storitve dostopnejši, omogoča bolj vključujočo družbo in ***invalidom*** lajša neodvisno življenje. ***V tem okviru bi bilo treba upoštevati, da je v Uniji več invalidk kot invalidov***.

- (3) *V tej direktivi so invalidi opredeljeni v skladu s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: Konvencija ZN), sprejeta 13. decembra 2006, katere pogodbenica je Unija od 21. januarja 2011, vse države članice pa so jo ratificirale. V Konvenciji ZN je določeno, da so invalidi osebe „z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi“. Ta direktiva spodbuja polno in učinkovito enakopravno sodelovanje z izboljšanjem dostopa do vsakdanjih proizvodov in storitev, ki zaradi svojega izvirnega oblikovanja ali naknadne prilagoditve ustrezajo posebnim potrebam invalidov.*
- (4) *Ta direktiva bi koristila tudi drugim osebam s funkcijskimi omejitvami, kot so starejše osebe, nosečnice ali osebe, ki potujejo s prtljago. Koncept „oseb s funkcijskimi omejitvami“, kot je določen v tej direktivi, vključuje osebe s kakršnimi koli telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, z oslabitvami, povezanimi s starostjo, ali drugimi trajnimi ali začasnimi oslabitvami zmogljivosti človeškega telesa, ki v povezavi z različnimi ovirami zmanjšajo njihov dostop do proizvodov in storitev, zaradi česar bi bilo treba navedene proizvode in storitve prilagoditi njihovim posebnim potrebam.*

- (5) Neskladja med zakoni in drugimi predpisi držav članic glede dostopnosti proizvodov in storitev za ■ invalide ustvarjajo ovire za prosti pretok *proizvodov in storitev* ter izkrivljajo učinkovito konkurenco na notranjem trgu. *Za nekatere proizvode in storitve se bodo po začetku veljavnosti Konvencije ZN ta neskladja v Uniji verjetno povečala.* Te ovire še posebno vplivajo na gospodarske subjekte, zlasti mala in srednja podjetja (MSP).
- (6) Zaradi razlik med nacionalnimi zahtevami glede dostopnosti zlasti samostojni podjetniki, MSP in *mikropodjetja* niso pripravljeni poslovati zunaj domačega trga. Nacionalne ali celo regionalne ali lokalne zahteve glede dostopnosti, ki so jih določile države članice, se trenutno razlikujejo glede področja uporabe in tudi glede ravni podrobnosti. Te razlike negativno vplivajo na konkurenčnost in rast zaradi dodatnih stroškov, ki so posledica razvoja in trženja dostopnih proizvodov in storitev za vsak nacionalni trg.

- (7) Zaradi omejene konkurence med dobavitelji so cene dostopnih proizvodov in **storitev ter podpornih tehnologij** za potrošnike visoke. Razdrobljenost nacionalnih predpisov zmanjšuje potencialne koristi, ki bi jih lahko pri odzivanju na družbene in tehnološke dosežke ustvarila izmenjava izkušenj na nacionalni in mednarodni ravni.
- (8) Za pravilno delovanje notranjega trga je torej treba zbližati nacionalne ukrepe na ravni Unije, da se odpravi razdrobljenost trga dostopnih proizvodov in storitev, ustvari ekonomija obsega, olajšata čezmejna trgovina in mobilnost ter da se gospodarskim subjektom pomaga usmeriti sredstva v inovacije, namesto da jih porabljajo za **kritje stroškov, ki izhajajo iz razdrobljene zakonodaje po vsej Uniji**.

- (9) Koristi harmonizacije zahtev glede dostopnosti za notranji trg so se pokazale z uporabo Direktive 2014/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁷ v zvezi z dvigali in Uredbo (ES) št. 661/2009 Evropskega parlamenta in Sveta⁸ na področju prometa.
- (10) Udeleženci konference predstavnikov vlad držav članic so se v izjavi št. 22 v zvezi z invalidi, priloženi k Amsterdamski pogodbi, strinjali, da morajo institucije Unije pri pripravi ukrepov iz člena 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) upoštevati potrebe invalidov.

⁷ Direktiva 2014/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi z dvigali in varnostnimi komponentami za dvigala (UL L 96, 29.3.2014, str. 251).

⁸ Uredba (ES) št. 661/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o zahtevah za homologacijo za splošno varnost motornih vozil, njihovih priklopnikov ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila (UL L 200, 31.7.2009, str. 1).

- (11) Splošni cilj sporočila Komisije z dne 6. maja 2015 z naslovom „Strategija za enotni digitalni trg za Evropo“ je omogočiti trajnostne gospodarske in družbene koristi prek povezanega enotnega digitalnega trga, ***tako da se olajša trgovina in spodbuja zaposlovanje v Uniji***. Potrošniki v Uniji še vedno ne morejo v celoti uživati koristi, ki jih nudi enotni trg pri cenah in izbiri, saj je čezmejno spletno poslovanje še vedno zelo omejeno. Razdrobljenost prav tako omejuje povpraševanje po čezmejni e-trgovini. Usklajeno ukrepanje je potrebno tudi zato, da se invalidom ***zagotovi*** vse elektronske vsebine, ***elektronske komunikacije in dostop do avdiovizualnih medijskih storitev***. Zato je treba harmonizirati zahteve glede dostopnosti po vsem enotnem digitalnem trgu in zagotoviti, da lahko vsi državljani Unije, ne glede na svoje zmožnosti, uživajo njegove koristi.
- (12) ***Ker je Unija postala pogodbenica Konvencije ZN***, so njene določbe postale sestavni del pravnega reda Unije ***in so zavezujoče za institucije Unije in njene države članice***.

- (13) **Konvencija ZN** določa, da morajo njene **pogodbenice** sprejeti ustrezne ukrepe, s katerimi invalidom zagotovijo, da imajo enako kot drugi dostop do fizičnega okolja, prevoza, informacij in komunikacij, vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami in sistemi, ter do drugih objektov in storitev, ki so na voljo javnosti ali se zanjo zagotavljajo v mestu in na podeželju. Odbor Združenih narodov za pravice invalidov je **ugotovil**, da je treba ustvariti zakonodajni okvir s konkretnimi in izvršljivimi merili, vezanimi na določene roke, za spremljanje postopnega uresničevanja dostopnosti.
- (14) **Konvencija ZN** svoje podpisnice poziva, naj izvajajo ali spodbujajo raziskave in razvoj novih tehnologij, vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami, pripomočki za gibanje ter napravami in podpornimi tehnologijami, primernimi za invalide, ter naj spodbujajo njihovo razpoložljivost in uporabo. **Konvencija ZN** tudi poziva k dajanju prednosti cenovno dostopnim tehnologijam.
- (15) Zaradi začetka veljavnosti **Konvencije ZN** v pravnem redu držav članic je treba sprejeti dodatne nacionalne določbe o dostopnosti proizvodov in storitev. Brez ukrepanja Unije, **bi te določbe** še povečale neskladja **med zakoni in drugimi** predpisi **držav članic**.

- (16) Zato je treba olajšati izvajanje Konvencije ZN v **Uniji** z zagotovitvijo skupnih pravil Unije. ***Ta direktiva tudi podpira države članice pri njihovih prizadevanjih, da izpolnijo svoje nacionalne zaveze in obveznosti glede dostopnosti iz Konvencije ZN na usklajen način.***
- (17) V ***sporočilu Komisije z dne 15. novembra 2010*** z naslovom „Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020: obnovljena zaveza za Evropo brez ovir“, ki je usklajena s Konvencijo ZN, je dostopnost opredeljena kot eno od osmih področij ukrepanja in ***označena kot osnovni predpogoj za sodelovanje v družbi, cilj sporočila pa je zagotavljanje*** dostopnosti proizvodov in storitev.
- (18) ***Proizvodi*** in storitve, ki spadajo v področje uporabe te direktive, ***so določeni na podlagi*** analize, ki je bila opravljena med pripravo ocene učinka, s katero so bili opredeljeni **■** relevantni proizvodi in storitve **■** za invalide, **■** in **■** za katere so države članice sprejele ali bodo najverjetneje sprejele različne nacionalne zahteve glede dostopnosti, ***ki ovirajo delovanje notranjega trga.***
- (19) ***Da bi zagotovili dostopnost storitev, ki spadajo v področje uporabe te direktive, bi morali veljavne zahteve glede dostopnosti iz te direktive izpolnjevati tudi proizvodi, ki se uporabljajo pri zagotavljanju teh storitev in s katerimi je potrošnik v interakciji.***

- (20) *Tudi če se storitev ali del storitve odda v podizvajanje tretji osebi, to ne bi smelo ogroziti dostopnosti te storitve, ponudniki storitev pa bi morali izpolnjevati obveznosti iz te direktive. Ponudniki storitev bi morali zagotoviti tudi ustrezno in stalno usposabljanje svojega osebja, da bi jih seznanili z načini uporabe dostopnih proizvodov in storitev. To usposabljanje bi moralo zajemati tudi vprašanja, kot so zagotavljanje informacij, svetovanje in oglaševanje.*
- (21) Zahteve glede **dostopnosti** bi bilo treba uvesti **tako, da** bi z njimi čim manj obremenjevali **■** gospodarske subjekte in države članice **■** .
- (22) Določiti je **■** treba zahteve glede dostopnosti za dajanje na trg proizvodov in storitev, ki spadajo na področje uporabe te direktive, da se zagotovi njihov prosti pretok na notranjem trgu.
- (23) Ta direktiva bi morala določiti, da so funkcionalne zahteve glede dostopnosti obvezne in da bi jih bilo treba oblikovati v okviru splošnih ciljev. Te zahteve bi morale biti dovolj natančne za določitev pravno zavezujočih obveznosti ter dovolj podrobne za ocenjevanje skladnosti, da se zagotovi dobro delovanje notranjega trga zadevnih proizvodov in storitev iz te direktive, **obenem pa dopušča določena stopnja prožnosti, ki omogoča inovacije.**

(24) *Ta direktiva vsebuje več meril glede funkcionalne učinkovitosti, povezanih z načini upravljanja proizvodov in storitev. Ta merila naj ne bi veljala za splošno alternativo zahtevam glede dostopnosti iz te direktive, pač pa bi jih bilo treba uporabljati le v zelo posebnih okoliščinah. Ta merila bi se morala uporabljati za posebne funkcije ali značilnosti proizvodov ali storitev, da bi bili dostopni, kadar zahteve glede dostopnosti iz te direktive ne obravnavajo ene ali več teh posebnih funkcij ali značilnosti.*

Poleg tega bi morala v primeru, da zahteva glede dostopnosti vsebuje posebne tehnične zahteve, pri čemer je zanje na voljo alternativna tehnična rešitev v proizvodni ali storitvi, ta alternativna tehnična rešitev še vedno izpolnjevati povezane zahteve glede dostopnosti in bi morala voditi do enake ali večje dostopnosti ob uporabi ustreznih meril glede funkcionalne učinkovitosti.

- (25) *Ta direktiva bi morala zajemati potrošniške sisteme računalniške strojne opreme za splošno rabo. Da bi lahko ti sistemi obratovali na dostopen način, bi morali biti dostopni tudi njihovi operacijski sistemi. Za takšne sisteme računalniške strojne opreme je značilno, da so večnamenski, z ustrezno programsko opremo pa lahko opravljajo najobičajnejše računalniške naloge, ki jih zahtevajo potrošniki, in so namenjeni temu, da jih upravljajo potrošniki. Takšni sistemi računalniške strojne opreme so na primer osebni računalniki, vključno z namiznimi računalniki, prenosnimi računalniki, pametnimi telefoni in tabličnimi računalniki. Specializirani računalniki, vgrajeni v potrošniške elektronske proizvode, niso potrošniški sistemi računalniške strojne opreme za splošno rabo. Ta direktiva ne bi smela zajemati posameznih komponent s specifičnimi funkcijami, kot so matične plošče ali pomnilniški čipi, ki se uporabljajo ali bi se lahko uporabljale v takšnem sistemu, če niso vgrajene.*
- (26) *Ta direktiva bi morala zajemati tudi plačilne terminale, vključno s strojno in programsko opremo, ter določene interaktivne samopostrežne terminale, vključno s strojno in programsko opremo, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev iz te direktive: na primer bančni avtomati; avtomati za izdajo fizičnih vozovnic, ki omogočajo dostop do storitev, kot so avtomati za vozovnice; bančni vrstomati; avtomati za prijavo; ter interaktivni samopostrežni terminali za informacije, vključno z interaktivnimi informativnimi zasloni.*

- (27) *Vendar bi morali biti nekateri interaktivni samopostrežni terminali za zagotavljanje informacij, vgrajeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil, izključeni iz področja uporabe te direktive, saj so del teh vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil, ki jih ta direktiva ne zajema.*
- (28) *Ta direktiva bi morala zajemati tudi elektronske komunikacijske storitve, vključno s komunikacijami v sili, kot so opredeljene v Direktivi (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta⁹. Ukrepi, ki so jih do sedaj sprejele države članice za zagotavljanje dostopa invalidom, se razlikujejo in niso harmonizirani po vsem notranjem trgu. Zagotovitev uporabe enakih zahtev glede dostopnosti po vsej Uniji bo omogočila ekonomijo obsega za gospodarske subjekte, ki poslujejo v več kot eni državi članici, in olajšala učinkovit dostop invalidom v njihovi državi članici in pri potovanjih med državami članicami. Da bi zagotovili dostopnost elektronskih komunikacijskih storitev, vključno s komunikacijo v sili, bi morali ponudniki poleg glasovne komunikacije zagotoviti tudi besedilo v realnem času in storitve celotnega pogovora, kadar dajejo na voljo video, ter sinhronizacijo vseh teh komunikacijskih sredstev. Poleg zahtev iz te direktive bi bilo treba državam članicam v skladu z Direktivo (EU) 2018/1972 omogočiti, da določijo ponudnika storitev prenosa, ki bi ga lahko uporabljali invalidi.*

⁹ *Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (UL L 321, 17.12.2018, str. 36).*

- (29) *Ta direktiva harmonizira zahteve glede dostopnosti za elektronske komunikacijske storitve in z njimi povezane proizvode ter dopolnjuje Direktivo (EU) 2018/1972, ki določa zahteve glede enakovrednega dostopa in izbire za končne uporabnike invalide. Direktiva (EU) 2018/1972 določa tudi zahteve na podlagi obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve o cenovni dostopnosti storitve dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev in o razpoložljivosti s tem povezane terminalne opreme ter posebne opreme in storitev za potrošnike invalide.*
- (30) *Ta direktiva bi morala zajemati tudi potrošniško terminalno opremo z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki naj bi se uporabljala predvsem za dostop do elektronskih komunikacijskih storitev. Za namene te direktive bi se moralo šteti, da med navedeno opremo spada tudi oprema, ki je del konfiguracije za dostop do elektronskih komunikacijskih storitev, kot sta usmerjevalnik ali modem.*

- (31) *V tej direktivi bi moral dostop do avdiovizualnih medijskih storitev pomeniti, da je omogočen dostop do avdiovizualnih vsebin, pa tudi mehanizmov, ki uporabnikom invalidom omogočajo uporabo njihovih podpornih tehnologij. Storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, bi lahko vključevale spletna mesta, spletne aplikacije, aplikacije za TV-komunikator, aplikacije, ki jih je mogoče prenesti, storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, in s tem povezane medijske predvajalnike, pa tudi storitve povezane televizije. Dostopnost avdiovizualnih medijskih storitev ureja Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰, razen dostopnosti elektronskih programskih vodnikov, ki so vključeni v opredelitev storitev, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, za katere se uporablja ta direktiva.*

¹⁰ Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (UL L 95, 15.4.2010, str. 1).

- (32) *V okviru storitev letalskega, avtobusnega, železniškega in vodnega potniškega prevoza bi morala ta direktiva med drugim zajemati posredovanje informacij o prevoznih storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času, ki se zagotovijo prek spletišč, storitev na osnovi mobilnih naprav, interaktivnih informativnih zaslonov in interaktivnih samopostrežnih terminalov, ki jih invalidni potniki potrebujejo, da lahko potujejo. To bi lahko vključevalo informacije o proizvodih in storitvah potniškega prevoza, ki jih ponuja ponudnik storitev, informacije pred in med potovanjem ter informacije o odpovedi ali zamudi. Drugi elementi informacij pa bi lahko vključevali tudi informacije o cenah in popustih.*
- (33) *Ta direktiva bi morala zajemati tudi spletišča, storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, ki jih razvijejo ali dajo na voljo ponudniki storitev potniškega prevoza znotraj področja uporabe te direktive ali ki se razvijejo ali dajo na voljo v njihovem imenu, storitve izdajanja elektronskih vozovnic, elektronske vozovnice ter interaktivne samopostrežne terminale.*

- (34) *Področje uporabe te direktive v zvezi s storitvami letalskega, avtobusnega, železniškega in vodnega potniškega prevoza bi bilo treba določiti na podlagi veljavne sektorske zakonodaje, ki ureja pravice potnikov. Kadar se ta direktiva ne uporablja za določene vrste storitev prevoza, bi države članice morale ponudnike storitev spodbujati k uporabi ustreznih zahtev glede dostopnosti iz te direktive.*
- (35) *Direktiva (EU) 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹ že določa obveznosti glede dostopnosti spletišč za organe javnega sektorja, ki zagotavljajo storitve prevoza, vključno s storitvami mestnega in primestnega prevoza ter storitvami regionalnega prevoza.*

Ta direktiva vsebuje izjeme za mikropodjetja, ki zagotavljajo storitve, vključno s storitvami mestnega in primestnega prevoza ter storitvami regionalnega prevoza. Vanjo so vključene tudi obveznosti glede dostopnosti spletišč e-trgovine. Na podlagi obveznosti iz te direktive bo morala velika večina zasebnih ponudnikov storitev prevoza svoja spletišča napraviti dostopna za spletno prodajo vozovnic, zato za spletišča ponudnikov storitev mestnega in primestnega prevoza ter ponudnikov storitve regionalnega prevoza v tej direktivi ni treba uvesti dodatnih zahtev.

¹¹ Direktiva (EU) 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja (UL L 327, 2.12.2016, str. 1).

- (36) *Nekateri elementi zahtev glede dostopnosti, zlasti v zvezi z zagotavljanjem informacij, kot so določeni v tej direktivi, so že vključeni v veljavno pravo Unije na področju potniškega prevoza. To vključuje elemente Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta¹², Uredbe (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta¹³, Uredbe (ES) št. 1371/2007 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴, Uredbe (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵ ter Uredbe (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶. To vključuje tudi ustrezne akte, sprejete na podlagi Direktive 2008/57/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷. Zaradi zagotavljanja regulativne doslednosti bi se morale zahteve glede dostopnosti, določene v navedenih uredbah in aktih, enako uporabljati še naprej. Vendar bi dodatne zahteve iz te direktive dopolnjevale veljavne zahteve, kar bi izboljšalo delovanje notranjega trga na področju prevoza in koristilo invalidom.*

¹² *Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL L 46, 17.2.2004, str. 1).*

¹³ *Uredba (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (UL L 204, 26.7.2006, str. 1).*

¹⁴ *Uredba (ES) št. 1371/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu (UL L 315, 3.12.2007, str. 14).*

¹⁵ *Uredba (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 334, 17.12.2010, str. 1).*

¹⁶ *Uredba (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 55, 28.2.2011, str. 1).*

¹⁷ *Direktiva 2008/57/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o interoperabilnosti železniškega sistema v Skupnosti (UL L 191, 18.7.2008, str. 1).*

- (37) *Ta direktiva ne bi smela zajemati nekaterih elementov storitev potniškega prevoza, kadar se zagotavljajo zunaj ozemlja držav članic, tudi če so te storitve usmerjene v trg Unije. V zvezi s temi elementi bi moral ponudnik storitev potniškega prevoza zagotoviti le, da so zahteve iz te direktive izpolnjene glede dela storitve, ki ga ponuja na ozemlju Unije. V zračnem prevozu pa bi morali letalski prevozniki iz Unije zagotoviti, da so veljavne zahteve te direktive izpolnjene tudi na odhodnih letih z letališča, ki se nahaja v tretji državi, namenjenih na letališče, ki se nahaja na ozemlju države članice. Poleg tega bi morali vsi letalski prevozniki, vključno s tistimi, ki nimajo licence v Uniji, zagotoviti, da so veljavne zahteve iz te direktive izpolnjene v primerih odhodnih letov z ozemlja Unije na ozemlje tretje države.*
- (38) *Mestne oblasti bi bilo treba spodbujati, naj neoviran dostop do storitev mestnega prevoza vključijo v svoje načrte za trajnostno mobilnost v mestih in redno objavljajo sezname primerov dobrih praks glede neoviranega dostopa do javnega prevoza in mobilnosti v mestih.*

- (39) *Cilj prava Unije o bančnih in finančnih storitvah je varstvo uporabnikov teh storitev v vsej Uniji in zagotavljanje informacij tem uporabnikom, vendar vanjo niso vključene zahteve glede dostopnosti. Da bi invalidom omogočili uporabo teh storitev v vsej Uniji, vključno kadar se zagotavljajo prek spletišč in na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, in sprejemanje informiranih odločitev ter da bi okrepili njihovo zaupanje v dejstvo, da so enako dobro zaščiteni kot drugi potrošniki, hkrati pa zagotovili enake konkurenčne pogoje za ponudnike storitev, bi bilo treba v tej direktivi določiti skupne zahteve glede dostopnosti za nekatere bančne in finančne storitve, ki se zagotavljajo potrošnikom.*
- (40) *Ustrezne zahteve glede dostopnosti bi se morale uporabljati tudi za načine identifikacije, elektronski podpis in plačilne storitve, saj so ti nujni za sklenitev potrošniških bančnih poslov.*

- (41) *Datoteke e-knjig temeljijo na elektronskem računalniškem kodiranju, ki omogoča razširjanje in branje po večini besedilnih in grafičnih intelektualnih del. Dostopnost datotek e-knjig je odvisna od stopnje natančnosti tega kodiranja, zlasti v zvezi s kategorizacijo različnih sestavnih elementov del in standardiziranim opisom njihove strukture. Interoperabilnost z vidika dostopnosti bi morala optimizirati združljivost teh datotek z uporabniškimi sredstvi ter sedanji in prihodnji podpornimi tehnologijami. Pri obravnavi značilnosti posebnih del, kot so stripi, otroške knjige in knjige o umetnosti, bi bilo treba upoštevati vse veljavne zahteve glede dostopnosti. Če bi države članice uporabljale različne zahteve glede dostopnosti, bi založniki in drugi gospodarski subjekti težje izkoristili prednosti notranjega trga, lahko bi nastale težave z interoperabilnostjo e-bralnikov, potrošniki invalidi pa bi imeli omejen dostop. V zvezi z e-knjigami bi pojem ponudnika storitev lahko vključeval založnike in druge gospodarske subjekte, ki sodelujejo pri njihovi distribuciji. Ugotavlja se, da je dostop invalidov do vsebin, ki so zaščitene z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, še vedno oviran ter da so že bili sprejeti nekateri ukrepi za rešitev takšnih primerov, na primer z Direktivo (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸ in Uredbo (EU) 2017/1563 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹, pa tudi, da bi lahko v tej zvezi v prihodnosti sprejeli nadaljnje ukrepe Unije.*

¹⁸ Direktiva (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o določenih dovoljenih uporabah določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščiteneh z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja ter o spremembi Direktive 2001/29/ES o usklajevanju določenih vidikov avtorske pravice in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 242, 20.9.2017, str. 6).

¹⁹ Uredba (EU) 2017/1563 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o čezmejni izmenjavi med Unijo in tretjimi državami izvodov v dostopnem formatu določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščiteneh z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, v korist slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja (UL L 242, 20.9.2017, str. 1).

- (42) *V tej direktivi so storitve e-trgovine opredeljene kot storitev, ki se opravi na daljavo, prek spletišč in storitev na osnovi mobilnih naprav, elektronsko in na posamezno zahtevo potrošnika, z namenom sklenitve potrošniške pogodbe. V tej opredelitvi „na daljavo“ pomeni, da se storitev zagotovi, ne da bi bile stranke sočasno navzoče; „elektronsko“ pomeni, da se storitev pošlje na začetnem kraju in sprejme na cilju z elektronsko opremo za obdelavo (vključno z digitalnim zgoščevanjem) in shranjevanje podatkov ter se v celoti prenaša, pošilja in sprejema po žici, radijsko oziroma z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi; „na posamezno zahtevo potrošnika“ pomeni, da se storitev zagotovi na posamezno zahtevo. Glede na vse večji pomen storitev e-trgovine in njihove visokotehnološke narave je pomembno imeti harmonizirane zahteve glede njihove dostopnosti.*
- (43) *Obveznosti glede dostopnosti storitev e-trgovine iz te direktive bi se morale uporabljati za spletno prodajo vseh proizvodov ali storitev, zato bi se morale uporabljati tudi za prodajo proizvoda ali storitve, ki jih ta direktiva že zajema.*

- (44) *Ukrepe, povezane z dostopnostjo odgovarjanja na komunikacijo v sili, bi bilo treba sprejeti brez poseganja v organizacijo služb za pomoč v sili ali vplivanja nanjo, saj ta ostaja v izključni pristojnosti držav članic.*

(45) *Države članice morajo v skladu z Direktivo (EU) 2018/1972 zagotoviti dostop končnih uporabnikov invalidov do služb za pomoč v sili prek komunikacije v sili, ki je enakovreden dostopu drugih končnih uporabnikov, v skladu s pravom Unije za harmonizacijo zahtev glede dostopnosti za proizvode in storitve. Komisija ter nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi morajo sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev, da imajo končni uporabniki invalidi med potovanjem v drugi državi članici enakovreden dostop do služb za pomoč v sili kot drugi končni uporabniki, če je to izvedljivo, brez predhodne registracije. S temi ukrepi se prizadeva zagotoviti interoperabilnost med državami članicami, v kar največji možni meri pa morajo temeljiti na evropskih standardih ali specifikacijah, določenih v skladu s členom 39 Direktive (EU) 2018/1972. Ti ukrepi državam članicam ne preprečujejo sprejetja dodatnih zahtev, da bi uresničevale cilje iz navedene direktive.*

Kot alternativa izpolnjevanju zahtev iz te direktive glede dostopnosti v zvezi z odgovarjanjem na komunikacijo v sili za uporabnike invalide bi bilo treba državam članicam omogočiti, da določijo tretjo stran kot ponudnika storitev prenosa, ki bi ga invalidi uporabljali za komunikacijo s centrom za obveščanje, dokler ti centri za obveščanje ne bi bili zmožni uporabljati elektronskih komunikacijskih storitev prek internetnih protokolov za zagotavljanje dostopnosti do odgovarjanja na komunikacijo v sili.

V vsakem primeru se obveznosti iz te direktive ne bi smelo razumeti, kot da omejujejo ali zmanjšujejo katere koli obveznosti v korist končnim uporabnikom invalidom, vključno glede enakovrednosti dostopa do elektronskih komunikacijskih storitev in služb za pomoč v sili pa tudi obveznosti glede dostopnosti, kot so določene v Direktivi (EU) 2018/1972.

- (46) *V Direktivi (EU) 2016/2102 so opredeljene zahteve glede dostopnosti za spletišča in mobilne aplikacije organov javnega sektorja in drugih povezanih vidikov, zlasti zahteve glede skladnosti ustreznih spletišč in mobilnih aplikacij. Vendar pa navedena direktiva vsebuje poseben seznam izjem. Podobne izjeme so relevantne za to direktivo. Nekatere dejavnosti, ki potekajo prek spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja, kot so storitve potniškega prevoza ali storitve e-trgovine, ki spadajo v področje uporabe te direktive, bi morale poleg tega izpolnjevati veljavne zahteve glede dostopnosti iz te direktive, da bi zagotovili, da je spletna prodaja proizvodov in storitev dostopna invalidom, ne glede na to, ali je prodajalec javni ali zasebni gospodarski subjekt. Zahteve glede dostopnosti iz te direktive bi bilo treba uskladiti z zahtevami iz Direktive (EU) 2016/2102 kljub razlikam, na primer pri spremljanju, poročanju in izvrševanju.*

- (47) *Štiri načela dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij, kot so uporabljena v Direktivi (EU) 2016/2102, so: zaznavnost, kar pomeni, da morajo biti informacije in uporabniški vmesniki uporabnikom predstavljeni na načine, ki jih lahko zaznajo; operabilnost, kar pomeni, da je treba zagotoviti delujoče uporabniške vmesnike in navigacijo; razumljivost, kar pomeni, da morajo biti informacije, povezane z uporabniškim vmesnikom, in njegovo delovanje razumljivi; ter robustnost, kar pomeni, da mora biti vsebina dovolj robustna, da jo je mogoče zanesljivo razlagati z različnimi uporabniškimi agenti, tudi s podpornimi tehnologijami. Ta načela so relevantna tudi za to direktivo.*
- (48) Države članice **bi morale** sprejeti vse ustrezne ukrepe, s katerimi bi zagotovile, da prosti pretok proizvodov in storitev, za katere se uporablja ta direktiva in ki izpolnjujejo **veljavne** zahteve glede dostopnosti, v Uniji ni oviran iz razlogov, povezanih z zahtevami glede dostopnosti.

- (49) V nekaterih primerih bi skupne zahteve glede dostopnosti grajenega okolja olajšale prosti pretok povezanih storitev in invalidov. Zato bi morala ta direktiva državam članicam omogočati, da vključijo grajeno okolje, ki se uporablja za zagotavljanje storitev, v področje uporabe te direktive, pri čemer zagotovijo skladnost z zahtevami glede dostopnosti iz Priloge *III*.
- (50) Dostopnost bi bilo treba doseči s **sistematično** odpravo in preprečevanjem ovir, po možnosti prek univerzalnega oblikovanja ali „oblikovanja, prilagojenega vsem uporabnikom“, *ki prispeva k temu, da se invalidom zagotovi enak dostop kot drugim. V skladu s Konvencijo ZN ta pristop „pomeni oblikovanje proizvodov, okolja, programov in storitev, ki je čim bolj uporabno za vse ljudi, ne da bi ga bilo treba prilagajati ali posebej načrtovati“.* V skladu s Konvencijo ZN „univerzalno oblikovanje‘ ne izključuje podpornih pripomočkov in tehnologij za posamezne skupine invalidov, kadar je to potrebno“. Poleg tega dostopnost ne bi smela izključevati zagotavljanja ustreznih prilagoditev, kadar jih zahteva pravo Unije ali nacionalno pravo. **Dostopnost in univerzalno oblikovanje bi bilo treba razlagati v skladu s splošnim komentarjem št. 2 (2014) glede člena 9: Dostopnost, kot ga je spisal Odbor za pravice invalidov.**

- (51) *Proizvodi in storitve, ki spadajo v področje uporabe te direktive, ne spadajo samodejno v področje uporabe Direktive Sveta 93/42/EGS²⁰. Vendar lahko nekatere podporne tehnologije, ki so medicinski pripomočki, spadajo v področje uporabe navedene direktive .*
- (52) Večino delovnih mest v Uniji zagotavljajo MSP in mikropodjetja. Ta podjetja so ključnega pomena za prihodnjo rast, vendar se zelo pogosto srečujejo s težavami in ovirami pri razvoju svojih proizvodov ali storitev, zlasti v čezmejnem kontekstu. Zato je delo MSP in mikropodjetij treba olajšati s harmonizacijo nacionalnih določb o dostopnosti ter hkrati ohraniti potrebne zaščitne ukrepe.
- (53) *Da bi lahko mikropodjetja in MSP uživala koristi iz te direktive, morajo dejansko izpolnjevati zahteve iz Priporočila Komisije 2003/361/ES²¹ ter ustrezne sodne prakse, katerih cilj je preprečiti izogibanje njenim pravilom.*

²⁰ Direktiva Sveta 93/42/EGS z dne 14. junija 1993 o medicinskih pripomočkih (UL L 169, 12.7.1993, str. 1).

²¹ Priporočilo Komisije **2003/361/ES** z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

- (54) ***Za zagotovitev*** skladnosti prava Unije bi morala ta direktiva temeljiti na Sklepu št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta²², saj zadeva proizvode, ki jih že urejajo drugi akti Unije, ***pri čemer se obenem upoštevajo posebne značilnosti zahtev glede dostopnosti iz te direktive.***
- (55) Vsi gospodarski subjekti, ***ki spadajo v področje uporabe te direktive in*** sodelujejo v dobavni in distribucijski verigi, bi morali zagotoviti, da dajejo na trg samo tiste proizvode, ki so v skladu z zahtevami iz te direktive. ***Enako bi moralo veljati za gospodarske subjekte, ki zagotavljajo storitve.*** Zagotoviti je treba jasno in sorazmerno porazdelitev obveznosti, ki ustrezajo vlogi vsakega od gospodarskih subjektov v dobavni in distribucijski verigi.
- (56) Gospodarski subjekti bi morali biti odgovorni za skladnost proizvodov in storitev v zvezi z njihovimi vlogami v dobavni verigi, da se zagotovita visoka raven varstva dostopnosti in poštena konkurenca na trgu Unije.

²² Sklep št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o skupnem okviru za trženje proizvodov in razveljavitvi Sklepa Sveta 93/465/EGS (UL L 218, 13.8.2008, str. 82).

- (57) *Obveznosti iz te direktive bi morale enako veljati za gospodarske subjekte iz javnega in zasebnega sektorja.*
- (58) Proizvajalec, ki natančno pozna proces načrtovanja in proizvodnje, je najprimernejši za izvedbo celotnega ugotavljanja skladnosti. *Medtem ko je za skladnost proizvodov odgovoren proizvajalec, pa bi organi za nadzor trga morali imeti ključno vlogo pri preverjanju, ali so proizvodi, ki so na voljo v Uniji, izdelani v skladu s pravom Unije.*
- (59) Uvozniki in distributerji bi morali biti vključeni v naloge nadzora trga, ki jih izvajajo nacionalni organi, in bi morali dejavno sodelovati, tako da pristojnim organom zagotovijo vse potrebne informacije v zvezi z zadevnim proizvodom.
- (60) Uvozniki bi morali zagotoviti, da so proizvodi iz tretjih držav, ki vstopajo na trg Unije, **■** skladni s to direktivo, in zlasti, da so proizvajalci izvedli ustrezne postopke ugotavljanja skladnosti navedenih proizvodov.

- (61) Pri dajanju proizvoda na trg bi morali uvozniki na proizvodu navesti svoje ime, registrirano trgovsko ime ali registrirano blagovno znamko ter naslov na katerem so dosegljivi.
- (62) Distributerji bi morali zagotoviti, da njihovo ravnanje s proizvodom ne vpliva negativno na skladnost proizvoda z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive.
- (63) Vsak gospodarski subjekt, ki da proizvod na trg pod svojim imenom ali blagovno znamko ali pa spremeni proizvod, ki je že dan na trg, na tak način, da bi lahko ogrozil izpolnjevanje veljavnih zahtev, se šteje za proizvajalca in bi zato moral prevzeti obveznosti proizvajalca.
- (64) Zaradi sorazmernosti bi se morale zahteve glede dostopnosti uporabljati samo, če ne predstavljajo nesorazmernega bremena za zadevni gospodarski subjekt ali če ne zahtevajo znatnih sprememb proizvodov in storitev, ki bi lahko povzročile njihovo temeljito spremembo z vidika *te direktive*. ***Kljub temu bi bilo treba vzpostaviti mehanizme nadzora za preverjanje upravičenosti uporabe izjem od zahtev glede dostopnosti.***

- (65) Ta direktiva bi morala slediti načelu „najprej pomisli na male“ in upoštevati upravne obremenitve, ki jih imajo MSP. Namesto zagotovitve splošnih izjem in odstopanj za ta podjetja bi bilo treba v njej določiti ohlapnejša pravila za postopek ugotavljanja skladnosti in vzpostaviti zaščitne klavzule za gospodarske subjekte. Zato bi bilo treba pri določanju pravil za izbor in izvajanje najustreznejših postopkov za ugotavljanje skladnosti upoštevati položaj MSP, obveznosti za ugotavljanje skladnosti z zahtevami glede dostopnosti pa bi bilo treba omejiti, tako da za MSP ne bi predstavljale nesorazmernega bremena. Poleg tega bi morali organi za nadzor trga delovati sorazmerno z velikostjo podjetja in glede na to, ali gre za malo serijsko ali izvenserijsko proizvodnjo, ne da bi ustvarjali nepotrebne ovire za MSP ter ogrožali varstvo javnega *interesa*.

- (66) *V izjemnih primerih, kadar bi izpolnjevanje zahtev glede dostopnosti iz te direktive nalagalo nesorazmerno breme za gospodarske subjekte, bi jim moralo biti dovoljeno, da te zahteve izpolnjujejo le v meri, ki ne nalaga nesorazmernega bremena. V takšnih ustrezno utemeljenih primerih ne bi bilo razumno mogoče, da bi gospodarski subjekt v celoti izpolnil eno ali več zahtev glede dostopnosti iz te direktive. Vendar pa bi gospodarski subjekt moral poskrbeti za to, da bi bila storitev oziroma proizvod, ki spada na področje uporabe te direktive, čim bolj dostopen, tako da bi izpolnjeval te zahteve v meri, ki ne nalaga nesorazmernega bremena. Tiste zahteve glede dostopnosti, ki po mnenju gospodarskega subjekta ne nalagajo nesorazmernega bremena, bi se morale v celoti uporabljati. Izjeme pri izpolnjevanju ene ali več zahtev glede dostopnosti zaradi njihovega nesorazmernega bremena ne bi smele presegati tistega, kar je v vsakem posameznem primeru nujno potrebno za omejitev tega bremena v zvezi z zadevnim proizvodom ali storitvijo. Ukrepe, ki bi nalagali nesorazmerno breme, bi bilo treba razumeti kot ukrepe, zaradi katerih bi imel gospodarski subjekt dodatno preveliko organizacijsko ali finančno breme, pri tem pa bi bilo treba upoštevati, kakšno korist bi verjetno imeli invalidi v skladu z merili iz te direktive. Na podlagi teh vidikov bi bilo treba opredeliti merila, da bi gospodarskim subjektom in ustreznim organom omogočili primerjavo različnih situacij in sistematično oceno, ali obstaja nesorazmerno breme. Pri vsaki oceni tega, v kolikšni meri zahtev glede dostopnosti ni mogoče izpolniti zaradi nesorazmernega bremena, bi bilo treba upoštevati le legitimne razloge. Neprednostna obravnava ali pomanjkanje časa ali znanja ne bi smeli šteti za legitimne razloge.*

- (67) *Celovito oceno nesorazmernega bremena bi bilo treba opraviti na podlagi meril iz Priloge VI. Gospodarski subjekt bi moral ocenjevanje nesorazmernega bremena dokumentirati ob upoštevanju ustreznih meril. Ponudniki storitev bi morali nesorazmerno breme znova oceniti vsaj vsakih pet let.*
- (68) *Gospodarski subjekt bi moral ustrezne organe obvestiti, da se je oprl na določbe te direktive, povezane s temeljito spremembo in/ali nesorazmernim bremenom. Gospodarski subjekt bi moral izvod ocene z razlago, zakaj njegov proizvod ali storitev ni v celoti dostopna, in dokazili glede nesorazmernega bremena ali temeljite spremembe ali obojega zagotoviti le, če bi to od njega zahtevali pristojni organi.*
- (69) *Če ponudniki storitev na podlagi zahtevane ocene ugotovijo, da bi zahteva, da vsi samopostrežni terminali, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev, ki jih zajema ta direktiva, izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti iz te direktive, povzročila nesorazmerno breme, bi ponudniki storitev te zahteve vseeno morali izpolnjevati v obsegu, ki jim ne nalaga takega nesorazmernega bremena. Zato bi morali ponudniki storitev oceniti obseg, v katerem bi jim omejena raven dostopnosti vseh samopostrežnih terminalov ali omejeno število v celoti dostopnih samopostrežnih terminalov omogočalo, da se izognejo nesorazmernemu bremenu, ki bi jim bilo sicer naloženo, zahteve glede dostopnosti iz te direktive pa bi morali izpolnjevati le v tem obsegu.*

- (70) *Mikropodjetja se razlikujejo od vseh drugih podjetij zaradi omejenih človeških virov, letnega prometa ali letne bilančne vsote. Breme zaradi izpolnjevanja zahtev glede dostopnosti za mikropodjetja torej na splošno predstavlja večji delež njihovih finančnih in človeških virov kot za druga podjetja in je bolj verjetno, da bo predstavljalo nesorazmeren delež stroškov. Za mikropodjetja pomeni izpolnjevanje ali vodenje dokumentacije in evidenc, s katerimi izkazujejo skladnost z različnimi zahtevami iz prava Unije, velik del stroškov. Čeprav bi vsi gospodarski subjekti, ki jih zajema ta direktiva, morali biti sposobni oceniti sorazmernost izpolnjevanja zahtev glede dostopnosti iz te direktive in bi jih morali izpolnjevati le, če niso nesorazmerne, bi bila taka zahteva glede ocenjevanja za mikropodjetja, ki zagotavljajo storitve, že sama po sebi nesorazmerno breme. Zahteve in obveznosti iz te direktive se zato ne bi smele uporabljati za mikropodjetja, ki zagotavljajo storitve, ki spadajo v področje uporabe te direktive.*

- (71) *Za mikropodjetja, ki se ukvarjajo s proizvodi, ki spadajo v področje uporabe te direktive, bi morala ta direktiva nalagati blažje zahteve in obveznosti, da bi zmanjšali upravno breme.*
- (72) *Čeprav so nekatera mikropodjetja izvzeta iz obveznosti iz te direktive, bi bilo treba vsa mikropodjetja spodbujati, da proizvajajo, uvažajo ali distribuirajo proizvode ter zagotavljajo storitve, ki so v skladu z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive, da bi povečali konkurenčnost in tudi možnosti za njihovo rast na notranjem trgu. Države članice bi morale zato mikropodjetjem zagotoviti smernice in orodja, da bi olajšali uporabo nacionalnih ukrepov za prenos te direktive.*
- (73) Vsi gospodarski subjekti bi morali pri dajanju proizvodov na trg ali omogočanju dostopnosti na trgu ali pri zagotavljanju storitev na trgu ravnati odgovorno in popolnoma v skladu z veljavnimi pravnimi zahtevami.

- (74) Da bi olajšali ugotavljanje **skladnosti** z veljavnimi zahtevami **glede dostopnosti**, je treba določiti domnevo o skladnosti za proizvode in storitve, ki so skladni s prostovoljnimi harmoniziranimi standardi, sprejetimi v skladu z Uredbo (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta²³ **I** za namene **oblikovanja** podrobnih tehničnih specifikacij navedenih zahtev. Komisija je evropskim organizacijam za standardizacijo izdala že več zahtev za standardizacijo s področja dostopnosti, **kot so pooblastila za standardizacijo M/376, M/473 in M/420**, ki bi jih lahko uporabili pri pripravi harmoniziranih standardov.
- (75) **Uredba (EU) št. 1025/2012 določa postopek za uradno nasprotovanje harmoniziranim standardom, za katere se šteje, da niso skladni z zahtevami iz te direktive.**

I

²³ Uredba (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 316, 14.11.2012, str. 12).

(76) *Evropski standardi bi morali biti tržno usmerjeni, upoštevati javni interes in cilje politike, ki jih je Komisija jasno navedla v zahtevi za eno ali več evropskih organizacij za standardizacijo, da bi oblikovale harmonizirane standarde, in temeljiti na soglasju. Če ni harmoniziranih standardov in kadar je to potrebno za uskladitev notranjega trga, bi Komisija morala imeti možnost, da v nekaterih primerih sprejme izvedbene akte, s katerimi določi tehnične specifikacije za zahteve glede dostopnosti iz te direktive. Uporaba tehničnih specifikacij bi morala biti omejena na te primere. Komisiji bi bilo treba omogočiti, da sprejme tehnične specifikacije, na primer kadar je postopek standardizacije ustavljen, ker ni doseženega soglasja med deležniki, ali če pri oblikovanju harmoniziranega standarda prihaja do nepotrebnih zamud, na primer ker ni dosežena zahtevana kakovost. Komisija bi morala omogočiti dovolj časa med sprejetjem zahteve za eno ali več evropskih organizacij za standardizacijo, da oblikujejo harmonizirane standarde, in sprejetjem tehnične specifikacije, povezane s to zahtevo glede dostopnosti. Komisiji ne bi smelo biti omogočeno, da sprejme tehnično specifikacijo, če pred tem ni poskusila doseči, da bi se zahteve glede dostopnosti izpolnjevale na podlagi evropskega standardizacijskega sistema, razen kadar Komisija lahko dokaže, da tehnične specifikacije upoštevajo zahteve iz Priloge II k Uredbi (EU) št. 1025/2012.*

- (77) *Za kar najbolj učinkovito oblikovanje harmoniziranih standardov in tehničnih specifikacij, ki bodo skladni z zahtevami iz te direktive glede dostopnosti proizvodov in storitev, bi morala Komisija, če je to izvedljivo, v postopek pritegniti evropske krovne invalidske organizacije in vse druge ustrezne deležnike.*
- (78) Da bi zagotovili učinkovit dostop do informacij za namen nadzora trga, bi morale biti informacije, ki so zahtevane za izjavo o skladnosti z vsemi veljavnimi akti Unije, na voljo v enotni izjavi EU o skladnosti. Da bi zmanjšali upravno breme gospodarskih subjektov, bi jim moralo biti omogočeno, da v to enotno izjavo EU o skladnosti vključijo **vse** ustrezne posamezne izjave o skladnosti.

- (79) Ta direktiva bi morala za ugotavljanje skladnosti proizvodov predvideti postopek notranje kontrole proizvodnje iz „modula A“, ki je določen v Prilogi II k Sklepu št. 768/2008/ES, saj gospodarskim subjektom in pristojnim organom omogoča, da dokažejo oziroma zagotovijo, da proizvodi, ki so na voljo na trgu, izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti, ne da bi jim nalagali neupravičeno breme.
- (80) ***Organi bi morali pri izvajanju nadzora trga proizvodov in preverjanju skladnosti storitev preveriti tudi ugotavljanje skladnosti, vključno s tem, ali je bila ustrezna ocena temeljite spremembe ali nesorazmernega bremena pravilno izvedena. Pri opravljanju svojih nalog bi organi morali sodelovati tudi z invalidi in organizacijami, ki zastopajo invalide in njihove interese.***
- (81) Pri storitvah bi morale biti informacije, ki so potrebne za ugotavljanje skladnosti z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive, zagotovljene v splošnih pogojih ali v enakovrednem dokumentu, ***brez poseganja v Direktivo 2011/83/EU*** Evropskega parlamenta in Sveta²⁴.

²⁴ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

- (82) Oznaka CE, ki označuje skladnost proizvoda z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive, je vidna posledica celotnega postopka, ki obsega ugotavljanje skladnosti v širšem pomenu. Ta direktiva bi morala upoštevati splošna načela, ki urejajo oznako CE, iz Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta²⁵ o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov. ***Poleg izjave EU o skladnosti bi moral proizvajalec na stroškovno učinkovit način obvestiti potrošnike o dostopnosti njihovih proizvodov.***

²⁵ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

- (83) V skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 proizvajalec z namestitvijo oznake CE na proizvod izjavlja, da je proizvod skladen z vsemi veljavnimi zahtevami glede dostopnosti in da za to proizvajalec prevzema vso odgovornost.
- (84) V skladu s Sklepom št. 768/2008/ES so države članice odgovorne za zagotavljanje strogega in učinkovitega nadzora trga proizvodov na svojem ozemlju ter bi morale svojim organom za nadzor trga omogočiti zadostne pristojnosti in sredstva.
- (85) Države članice bi morale preverjati skladnost storitev z obveznostmi iz te direktive in obravnavati pritožbe ali poročila glede neskladnosti, da bi zagotovile sprejetje korektivnih ukrepov.

- (86) *Komisija bi lahko po potrebi v posvetovanju z deležniki sprejela nezavezujoče smernice, ki bi olajšale usklajevanje med organi za nadzor trga in organi, pristojnimi za preverjanje skladnosti storitev. Komisija in države članice lahko bi morale imeti možnost oblikovati pobude za namen delitve sredstev in izmenjave strokovnega znanja organov.*
- (87) *Države članice bi morale zagotoviti, da organi za nadzor trga in organi, pristojni za preverjanje skladnosti storitev, preverijo skladnost gospodarskih subjektov z merili iz Priloge VI v skladu s poglavji VIII in IX. Države članice bi morale imeti možnost imenovati specializiran organ, ki izpolnjuje obveznosti organov za nadzor trga ali organov, pristojnih za preverjanje skladnosti storitev iz te direktive. Države članice bi morale imeti možnost odločiti, da bi morale biti pristojnosti takšnega specializiranega organa omejene na področje uporabe te direktive ali nekaterih njenih delov, brez poseganja v obveznosti držav članic iz Uredbe (ES) št. 765/2008.*

- (88) Določiti bi bilo treba zaščitni postopek, ki se *uporablja* v primeru nestrinjanja med državami članicami o ukrepih, ki jih sprejme država članica, in v okviru katerega so zainteresirane strani obveščene o ukrepih, ki naj bi bili sprejeti glede proizvodov, ki ne izpolnjujejo zahtev glede dostopnosti iz te direktive. Zaščitni postopek bi moral organom za nadzor trga omogočati, da v sodelovanju z ustreznimi gospodarskimi subjekti glede takih proizvodov prej ukrepajo.
- (89) Kadar se države članice in Komisija strinjajo, da je ukrep, ki ga sprejme država članica, upravičen, nadaljnje sodelovanje Komisije ne bi smelo biti potrebno, razen kadar je neskladnost posledica pomanjkljivosti v harmoniziranih standardih ali v tehničnih specifikacijah.

(90) *Direktivi 2014/24/EU²⁶ in 2014/25/EU²⁷ Evropskega parlamenta in Sveta o javnem naročanju, ki določata postopke javnega naročanja v zvezi z javnimi naročili in projektnimi natečaji za nekatero blago (proizvode), storitve in gradnje, določata tudi, da se pri vseh nabavah, ki naj bi jih uporabljale fizične osebe, bodisi splošna javnost bodisi uslužbenci javnega naročnika ali naročnika, pri pripravi tehničnih specifikacij, razen v ustrezno utemeljenih primerih, upoštevajo merila dostopnosti za invalide ali zahteve za oblikovanje, prilagojeno vsem uporabnikom. Poleg tega ti direktivi določata tudi, da kadar so zahteve v zvezi z obvezno dostopnostjo sprejete s pravnim aktom Unije, se tehnične specifikacije, kar zadeva merila dostopnosti za invalide ali zahteve za oblikovanje, prilagojeno vsem uporabnikom, določijo s sklicevanjem nanj. Ta direktiva bi morala določati obvezne zahteve glede dostopnosti za proizvode in storitve, za katere se uporablja. Zahteve glede dostopnosti iz te direktive niso zavezujoče za proizvode in storitve, ki ne spadajo na njeno področje uporabe. Vendar pa bi uporaba teh zahtev glede dostopnosti za izpolnjevanje ustreznih obveznosti iz drugih aktov Unije poleg te direktive olajšala izvajanje dostopnosti in prispevala k pravni varnosti ter približanju zahtev glede dostopnosti v vsej Uniji. Organom se ne bi smelo preprečiti, da določijo strožje zahteve glede dostopnosti, kot so zahteve glede dostopnosti iz Priloge I k tej direktivi.*

²⁶ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

²⁷ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

- (91) *Ta direktiva ne bi smela spremeniti obvezne ali prostovoljne narave določb, povezanih z dostopnostjo, iz drugih aktov Unije.*
- (92) *Ta direktiva bi se morala uporabljati le za postopke javnega naročanja, za katere je bil poslan javni razpis, oziroma v primerih, kadar javni razpis ni predviden, kadar je javni naročnik ali naročnik začel postopek javnega naročanja po datumu začetka uporabe te direktive.*

- (93) *Da bi zagotovili pravilno uporabo te direktive, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s: podrobnejšo določitvijo zahtev glede dostopnosti, ki že zaradi svoje narave ne morejo doseči predvidenega učinka, razen če so že podrobneje določene v zavezujočih pravnih aktih Unije; spremembo obdobja, v katerem lahko gospodarski subjekti navedejo kateri koli drug gospodarski subjekt, ki jim je dobavil proizvod ali kateremu so dobavili proizvod; in podrobnejšo določitvijo ustreznih meril, ki jih mora gospodarski subjekt upoštevati pri ugotavljanju, ali bi uskladitev z zahtevami glede dostopnosti povzročila naložitev nesorazmernega bremena. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje²⁸. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.*
- (94) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja ■ te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila **glede tehničnih specifikacij**. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta²⁹.

²⁸ *UL L 123, 12.5.2016, str. 1.*

²⁹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (95) *Države članice bi morale zagotoviti, da bi obstajala ustrezna in učinkovita sredstva za zagotavljanje skladnosti s to direktivo, ter bi zato morale uvesti ustrezne mehanizme nadzora, kot je naknadni nadzor, ki bi ga opravljali organi za nadzor trga, da bi preverjali, ali so izjeme od zahtev glede dostopnosti upravičene. Pri obravnavanju pritožb glede dostopnosti bi morale države članice upoštevati splošno načelo dobrega upravljanja in zlasti obveznost uradnikov za zagotovitev, da odločitev o posamezni pritožbi sprejmejo v razumnem roku.*
- (96) *Zaradi lažjega enotnega izvajanja te direktive bi morala Komisija ustanoviti delovno skupino, ki bi jo sestavljali ustrezni organi in deležniki, da bi olajšali izmenjavo informacij in najboljših praks ter zagotavljali nasvete. Spodbujati bi bilo treba sodelovanje med organi in ustreznimi deležniki, vključno z invalidi in organizacijami, ki jih zastopajo, med drugim da bi izboljšali doslednost pri uporabi določb te direktive v zvezi z zahtevami glede dostopnosti in da bi spremljali izvajanje njenih določb o temeljitih spremembah in nesorazmernem bremenu.*

- (97) *Zaradi obstoječega pravnega okvira glede pravnih sredstev na področjih, ki jih zajemata direktivi 2014/24/EU in 2014/25/EU, se določbe te direktive v zvezi z izvrševanjem in kaznimi ne bi smele uporabljati za postopke javnega naročanja, za katere veljajo obveznosti iz te direktive. Takšna izključitev ne posega v obveznosti držav članic, ki izhajajo iz Pogodb, da sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev uporabe in učinkovitosti prava Unije.*
- (98) *Kazni bi morale biti ustrezne glede na naravo kršitev in okoliščine, tako da ne bi bile alternativa temu, da bi gospodarski subjekti izpolnili svoje obveznosti glede dostopnosti proizvodov ali storitev.*
- (99) *Države članice bi morale zagotoviti, da so v skladu z veljavnim pravom Unije vzpostavljeni mehanizmi alternativnega reševanja sporov, ki omogočajo reševanje vsakršne domnevne neskladnosti s to direktivo pred začetkom postopka na sodiščih ali pri pristojnih upravnih organih.*

- (100) V skladu s skupno politično izjavo držav članic in Komisije z dne 28. septembra 2011 o obrazložitenih dokumentih³⁰ se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos *priložile* en ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med sestavnimi deli direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.
- (101) *Da se ponudnikom storitev zagotovi dovolj časa za prilagoditev zahtevam iz te direktive, je treba predvideti prehodno obdobje petih let po datumu začetka uporabe te direktive, v katerem proizvodom, ki se uporabljajo pri zagotavljanju storitev in so dani na trg pred tem datumom, ne bo treba izpolnjevati zahtev glede dostopnosti iz te direktive, razen če jih ponudniki storitev v prehodnem obdobju nadomestijo. Zaradi stroškov in dolge življenjske dobe samopostrežnih terminalov je primerno določiti, da se lahko takšni terminali, kadar se uporabljajo za zagotavljanje storitev, uporabljajo še naprej do izteka njihove ekonomske življenjske dobe, če vmes niso nadomeščeni, vendar ne dlje kot 20 let.*
- (102) *Zahteve glede dostopnosti iz te direktive bi bilo treba uporabljati za proizvode, dane na trg, oziroma storitve, zagotovljene po datumu začetka uporabe nacionalnih ukrepov za prenos te direktive, vključno z rabljenimi proizvodi in proizvodi iz druge roke, ki so bili uvoženi iz tretje države in dani na trg po tem datumu.*

³⁰ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

- (103) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Zlasti si ta direktiva prizadeva zagotoviti polno spoštovanje pravic invalidov do ukrepov za zagotavljanje njihove samostojnosti, socialne in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti ter spodbujati uporabo **členov 21, 25 in 26** Listine.
- (104) Ker cilja te direktive, in sicer odprave ovir za prosti pretok nekaterih dostopnih proizvodov in storitev **z namenom** prispevanja k pravilnemu delovanju notranjega trga, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, saj zahteva harmonizacijo različnih pravil, ki trenutno veljajo v njihovih pravnih sistemih, temveč se zaradi **■** opredelitve skupnih zahtev glede dostopnosti in pravil za delovanje notranjega trga lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja **■** –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I
SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Namen te direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga s približevanjem zakonov in drugih predpisov držav članic, kar zadeva zahteve glede dostopnosti za nekatere proizvode in storitve, in sicer zlasti z odpravo in preprečevanjem ovir za prosti pretok proizvodov in storitev iz te direktive, ki nastajajo zaradi različnih zahtev glede dostopnosti v državah članicah.

Člen 2

Področje uporabe

1. ***Ta direktiva se uporablja za naslednje proizvode, ki se dajo na trg po ... [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive]:***
 - (a) ***potrošniške sisteme*** računalniške strojne opreme za splošno rabo in operacijske ***sisteme teh*** sistemov ***strojne opreme***;
 - (b) naslednje samopostrežne terminale:
 - (i) ***plačilne terminale***;
 - (ii) ***samopostrežne terminale, namenjene zagotavljanju storitev, za katere se uporablja ta direktiva:***

- *bankomate;*
- prodajne avtomate za vozovnice;
- avtomate za prijavo;
- *interaktivne samopostrežne terminale za zagotavljanje informacij, razen terminalov, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil;*

- (c) *potrošniško terminalno opremo z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za elektronske komunikacijske storitve;*
- (d) potrošniško terminalno opremo z *interaktivnimi* računalniškimi zmogljivostmi, *ki se uporablja za dostop* do avdiovizualnih medijskih storitev, *ter*
- (e) *e-bralnike.*

2. *Brez poseganja v člen 32 se ta direktiva uporablja za naslednje storitve, ki se zagotovijo potrošnikom po ... [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive] :*

- (a) *elektronske komunikacijske storitve, razen storitev prenosa, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev stroj-stroj;*
- (b) *storitve, ki zagotavljajo dostop do* avdiovizualnih medijskih storitev ■ ;

- (c) *naslednje elemente storitev letalskega, avtobusnega, železniškega in vodnega potniškega prevoza, razen storitev mestnega, primestnega in regionalnega prevoza, za katere se uporabljajo le elementi iz točke (v):*
- (i) *spletišča;*
 - (ii) *storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami;*
 - (iii) *elektronske vozovnice in storitve izdajanja elektronskih vozovnic;*
 - (iv) *zagotavljanje informacij o prevoznih storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času; v primeru informativnih zaslonov je to omejeno le na interaktivne zaslone, ki so na ozemlju Unije, ter*
 - (v) *interaktivne samopostrežne terminale na ozemlju Unije, razen tistih, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil, ki se uporabljajo za zagotavljanje katerega koli dela takšnih storitev potniškega prevoza* ■ ;
- (d) *potrošniške bančne storitve;*
- (e) *e-knjige in namensko programsko opremo ter*
- (f) *storitve e-trgovine.*

3. *Ta direktiva se uporablja za odgovarjanje na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili „112“.*

■

4. Ta direktiva se **ne** uporablja za naslednjo **vsebino spletišč in mobilnih aplikacij**:
- (a) ***predhodno posnete časovne medijske vsebine, objavljene pred ...*** [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive];
 - (b) ***oblike zapisa pisarniških datotek, objavljene pred ...*** [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive];
 - (c) ***spletne zemljevide in storitve zemljevidov, če so ključne informacije pri zemljevidih, ki so namenjeni navigaciji, zagotovljene na dostopen digitalen način;***
 - (d) ***vsebine tretjih oseb, ki jih zadevni gospodarski subjekt ni ne financiral ne razvil oziroma niso pod njegovim nadzorom;***
 - (e) ***vsebine spletišč in mobilnih aplikacij, ki se štejejo za arhiv, kar pomeni, da vsebujejo le vsebino, ki se ne posodablja ali ureja po...*** [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive].
5. ***Ta direktiva ne posega v Direktivo (EU) 2017/1564 in Uredbo (EU) 2017/1563.***

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- I**
- (1) „invalidi“ **pomeni osebe** z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi;
 - (2) „proizvod“ pomeni snov, pripravek ali blago, pridobljeno v proizvodnem procesu, razen hrane, krme, živih rastlin in živali, proizvodov človeškega izvora ter proizvodov rastlin in živali, neposredno vezanih na njihovo prihodnje razmnoževanje;
 - (3) „storitev“ **pomeni storitev, kot je opredeljena v točki 1 člena 4 Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta**³¹;
 - (4) „ponudnik storitev“ **pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki zagotavlja storitev na trgu Unije ali ponuja zagotavljanje takšne storitve potrošnikom v Uniji;**
 - (5) „audiovizualne medijske storitve“ **pomeni storitve, kot so opredeljene v točki (a) člena 1(1) Direktive 2010/13/EU;**

³¹ **Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).**

- (6) *„storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev“ pomeni storitve, ki se prenašajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih in se uporabljajo za prepoznavanje, izbiranje in ogled avdiovizualnih medijskih storitev ter prejemanje informacij o teh storitvah, in kakršne koli elemente, kot so podnapisi za gluhe in naglušne, zvočni opis, govorjeni podnapisi in tolmačenje v znakovnem jeziku, ki izhajajo iz izvajanja ukrepov za zagotovitev dostopnosti storitev, kot je določeno v členu 7 Direktive 2010/13/EU; ter vključuje tudi elektronske programske vodnike;*
- (7) *„potrošniška terminalna oprema z interaktivno računalniško zmogljivostjo, ki se uporablja za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev“ pomeni vsako opremo, katere glavni namen je zagotoviti dostop do avdiovizualnih medijskih storitev;*
- (8) *„elektronska komunikacijska storitev“ pomeni elektronsko komunikacijsko storitev, kot je opredeljena v točki 4 člena 2 Direktive (EU) 2018/1972;*
- (9) *„storitev celotnega pogovora“ pomeni storitev celotnega pogovora, kot je opredeljena v točki 35 člena 2 Direktive (EU) 2018/1972;*

- (10) *„center za obveščanje“ pomeni center za obveščanje, kot je opredeljen v točki 36 člena 2 Direktive (EU) 2018/1972;*
- (11) *„najprimernejši center za obveščanje“ pomeni najprimernejši center za obveščanje, kot je opredeljen v točki 37 člena 2 Direktive (EU) 2018/1972;*
- (12) *„komunikacija v sili“ pomeni komunikacijo v sili, kot je opredeljena v točki 38 člena 2 Direktive (EU) 2018/1972;*
- (13) *„služba za pomoč v sili“ pomeni službo za pomoč v sili, kot je opredeljena v točki 39 člena 2 Direktive (EU) 2018/1972;*
- (14) *„besedilo v realnem času“ pomeni obliko besedilnega pogovora v situacijah od točke do točke ali večtočkovnih konferencah, pri katerem se vtipkano besedilo prenaša znak za znakom, tako da uporabnik komunikacijo zaznava kot neprekinjeno;*
- (15) „dostopnost na trgu“ pomeni vsako dobavo proizvoda za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Unije v okviru gospodarske dejavnosti v zameno za plačilo ali brezplačno;
- (16) „dajanje na trg“ pomeni, da je proizvod prvič na voljo na trgu Unije;
- (17) „proizvajalec“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki izdeluje proizvod ali za katero se tak proizvod načrtuje ali izdeluje in ki trži ta proizvod pod svojim imenom ali blagovno znamko;
- (18) „pooblaščen zastopnik“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v Uniji, ki jo je proizvajalec pisno pooblastil, da v njegovem imenu opravlja določene naloge;
- (19) „uvoznik“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v Uniji, ki da proizvod iz tretje države na trg Unije;

- (20) „distributer“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo v dobavni verigi razen proizvajalca ali uvoznika, ki omogoči dostopnost proizvoda na trgu;
- (21) „gospodarski **subjekt**“ pomeni proizvajalca, pooblaščenega zastopnika, uvoznika, distributerja **ali** ponudnika storitev;
- (22) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki kupuje zadevni proizvod ali je prejemnik zadevne storitve za namene, ki so zunaj njene trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;
- (23) „mikropodjetje“ pomeni podjetje, ki ima manj kot 10 zaposlenih in ima letni promet, ki ne presega 2 milijonov EUR, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijonov EUR;
- (24) **„mala in srednja podjetja“ ali „MSP“ pomeni podjetja, ki imajo manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR, vendar ne vključuje mikropodjetij;**
- (25) „harmonizirani standard“ pomeni harmonizirani standard, kot je opredeljen v točki 1(c) člena 2 Uredbe (EU) št. 1025/2012;
- (26) „**■** tehnična specifikacija“ pomeni tehnično specifikacijo, kot je opredeljena v točki 4 člena 2 Uredbe (EU) št. 1025/2012 in ki zagotavlja sredstvo za izpolnjevanje zahtev glede dostopnosti, ki se uporabljajo za proizvod ali storitev;
-
- (27) „umik“ pomeni vsak ukrep za preprečitev dostopnosti proizvoda iz dobavne verige na trgu;

(28) *„potrošniške bančne storitve“ pomeni zagotavljanje naslednjih potrošniških bančnih in finančnih storitev:*

- (a) *kreditnih pogodb, za katere velja Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta³² ali Direktiva 2014/17/EU Evropskega parlamenta in Sveta³³;*
- (b) *storitev, kot so opredeljene v točkah 1, 2, 4 in 5 v oddelku A in točkah 1, 2, 4 in 5 v oddelku B Priloge I k Direktivi 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta³⁴;*

³² Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL L 133, 22.5.2008, str. 66).

³³ Direktiva 2014/17/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. februarja 2014 o potrošniških kreditnih pogodbah za stanovanjske nepremičnine in spremembi direktiv 2008/48/ES in 2013/36/EU ter Uredbe (EU) št. 1093/2010 (UL L 60, 28.2.2014, str. 34).

³⁴ Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349).

- (c) *plačilnih storitev, kot so opredeljene v točki 3 člena 4 Direktive (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta³⁵;*
- (d) *storitev, povezanih s plačilnim računom, kot so opredeljene v točki 6 člena 2 Direktive 2014/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta³⁶; in*
- (e) *elektronski denar, kot je opredeljen v točki 2 člena 2 Direktive 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁷;*

³⁵ Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015, str. 35).

³⁶ Direktiva 2014/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov (UL L 257, 28.8.2014, str. 214).

³⁷ Direktiva 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja ter o spremembah direktiv 2005/60/ES in 2006/48/ES in razveljavitvi Direktive 2000/46/ES (UL L 267, 10.10.2009, str. 7).

- (29) *„plačilni terminal“ pomeni napravo, katere glavni namen je omogočiti plačevanje z uporabo plačilnih instrumentov, kot so opredeljeni v točki 14 člena 4 Direktive (EU) 2015/2366, na fizičnem prodajnem mestu, ne pa tudi v virtualnem okolju;*
- (30) *„storitve e-trgovine“ pomeni storitve, ki se zagotavljajo na daljavo, prek spletišč in storitev na osnovi mobilnih naprav, elektronsko in na posamezno zahtevo potrošnika, z namenom sklenitve potrošniške pogodbe;*
- (31) *„storitve letalskega potniškega prevoza“ pomeni storitve komercialnega potniškega zračnega prevoza, kot so opredeljene v točki (l) člena 2 Uredbe (ES) št. 1107/2006, pri odhodu z letališča, pri prihodu na letališče ali v tranzitu skozi letališče, kadar se letališče nahaja na ozemlju države članice, vključno z odhodnimi leti z letališča, ki se nahaja v tretji državi, na letališče, ki se nahaja na ozemlju države članice, pri katerih storitve opravljajo letalski prevozniki Unije;*

- (32) „storitve avtobusnega potniškega prevoza“ pomeni storitve, ki jih zajema člen 2(1) in (2) Uredbe (EU) št. 181/2011;
- (33) „storitve železniškega potniškega prevoza“ pomeni vse storitve železniškega potniškega prevoza iz člena 2(1) Uredbe (ES) št. 1371/2007, razen storitev iz člena 2(2) navedene uredbe;
- (34) „storitve vodnega potniškega prevoza“ pomeni potniške storitve, ki jih zajema člen 2(1) Uredbe (EU) št. 1177/2010, razen storitev iz člena 2(2) navedene uredbe;
- (35) „storitve mestnega in primestnega prevoza“ pomeni storitve mestnega in primestnega prometa, kot so opredeljene v točki 6 člena 3 Direktive 2012/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta³⁸; vendar za namene te direktive vključuje le naslednje načine prevoza: železnico, avtobus, podzemno železnico, tramvaj in trolejbus;
- (36) „storitve regionalnega prevoza“ pomeni regionalne storitve, kot so opredeljene v točki 7 člena 3 Direktive 2012/34/EU; vendar za namene te direktive vključujejo le naslednje načine prevoza: železnico, avtobus, podzemno železnico, tramvaj in trolejbus;

³⁸ Direktiva 2012/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o vzpostavitvi enotnega evropskega železniškega območja (UL L 343, 14.12.2012, str. 32).

- (37) *„podporne tehnologije“ pomenijo vsak predmet, del opreme, storitev ali sistem proizvodov, vključno s programsko opremo, ki se uporablja za povečanje, ohranjanje, nadomestitev ali izboljšanje funkcijskih zmožnosti invalidov ali za olajšanje in nadomestitev okvar, omejitev gibanja ali izločitev iz udeležbe;*
- (38) *„operacijski sistem“ pomeni programsko opremo, ki med drugim nadzoruje vmesnik do zunanje strojne opreme, razporeja naloge, upravlja podatkovno shrambo in predstavlja privzeti vmesnik do uporabnika, ko ni v uporabi nobena aplikacija, vključno z grafičnim vmesnikom, ne glede na to, ali je takšna programska oprema sestavni del potrošniške računalniške strojne opreme za splošno rabo ali samostojna programska oprema, ki naj bi se uporabljala na potrošniški računalniški strojni opremi za splošno rabo; ne pomeni pa nalagalnika operacijskega sistema, osnovnega vhodno-izhodnega sistema ali druge strojne programske opreme, ki je potrebna ob zagonu ali namestitvi operacijskega sistema;*

- (39) *„potrošniški sistem računalniške strojne opreme za splošno rabo“ pomeni kombinacijo strojne opreme, ki tvori celoten računalnik, za katerega je značilno, da je večnamenski, z ustrežno programsko opremo pa lahko opravlja najobičajnejše računalniške naloge, ki jih zahtevajo potrošniki, in je namenjen temu, da ga upravljajo potrošniki, vključno z osebnimi računalniki, zlasti namiznimi računalniki, prenosnimi računalniki, pametnimi telefoni in tabličnimi računalniki;*
- (40) *„interaktivna računalniška zmogljivost“ pomeni funkcionalnost, ki podpira interakcijo človek-stroj in omogoča obdelavo in prenos podatkov, glasu ali videa ali katere koli kombinacije le-teh;*
- (41) *„e-knjiga in namenska programska oprema“ pomeni storitev, ki zajema zagotavljanje digitalnih datotek, ki prikazujejo elektronsko različico knjige, do katere je mogoče dostopati, po kateri je mogoče navigirati in ki jo je mogoče brati in uporabljati, ter programsko opremo, vključno s storitvami na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, namenjeno dostopanju do takšnih digitalnih datotek, navigaciji po njih ter branju in uporabi takšnih digitalnih datotek, razen programske opreme, ki je zajeta v okviru opredelitve pojma v točki (42);*
- (42) *„e-bralnik“ pomeni namensko opremo, vključno s strojno in programsko opremo, ki se uporablja za dostop do datotek e-knjig, navigacijo po njih ter branje in uporabo teh datotek;*
- (43) *„elektronske vozovnice“ pomeni vsak sistem, pri katerem je pravica do potovanja shranjena na fizični vozovnici ali drugi napravi v elektronski obliki kot količinska ali terminska vozovnica ali dobroimetje, ne pa natisnjena na papirnati vozovnici;*

- (44) *„storitve izdajanja elektronskih vozovnic“ pomeni vsak sistem, pri katerem se kupijo vozovnice za potniški prevoz z uporabo naprave z interaktivno računalniško zmogljivostjo, tudi na spletu, in kupcu dostavijo v elektronski obliki, da se lahko natisnejo na papir ali drugače prikažejo med potovanjem z uporabo mobilne naprave z interaktivno računalniško zmogljivostjo;*

POGLAVJE II
ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI IN PROSTI PRETOK

Člen 4

Zahteve glede dostopnosti

1. Države članice zagotovijo, v skladu z odstavki **2, 3 in 5 tega člena** in ob upoštevanju člena 14, da **gospodarski subjekti dajo na trg samo** proizvode **in opravljajo samo** storitve, **ki** izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti iz Priloge I.

2. **Vsi proizvodi** izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti iz oddelka I Priloge I.

Vsi proizvodi, razen samopostrežnih terminalov, izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti iz oddelka II Priloge I.

3. **Brez poseganja v odstavek 5 tega člena vse storitve, razen storitev mestnega in primestnega prevoza ter storitev regionalnega prevoza,** izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti iz oddelka **III** Priloge I.

I

Brez poseganja v odstavek 5 tega člena vse storitve izpolnjujejo ustrezne zahteve glede dostopnosti iz oddelka IV Priloge I.

4. Države članice se lahko ob upoštevanju nacionalnih okoliščin odločijo, da grajeno okolje, ki ga uporabljajo stranke **storitev, ki so zajete s to direktivo**, izpolnjuje zahteve glede dostopnosti iz Priloge **III**, da bi ga lahko **invalidi** čim bolje uporabljali.
5. *Mikropodjetja, ki zagotavljajo storitve, so izvzeta iz izpolnjevanja zahtev glede dostopnosti iz odstavka 3 tega člena in vseh obveznosti glede izpolnjevanja teh zahtev.*
6. *Države članice mikropodjetjem zagotovijo smernice in orodja, da olajšajo uporabo nacionalnih ukrepov za prenos te direktive. Države članice oblikujejo ta orodja v posvetovanju z zadevnimi deležniki.*
7. *Države članice lahko obvestijo gospodarske subjekte o značilnih primerih, vsebovanih v Prilogi II, možnih rešitev, ki prispevajo k izpolnjevanju zahtev glede dostopnosti iz Priloge I.*
8. *Države članice zagotovijo, da najprimernejši center za obveščanje pri odgovarjanju na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili „112“ izpolnjuje posebne zahteve glede dostopnosti iz oddelka V Priloge I na način, ki je najprimernejši glede na nacionalno organizacijo sistemov za pomoč v sili.*
9. *Na Komisijo se prenese pooblastilo, da v skladu s členom 26 sprejme delegirane akte za dopolnitev Priloge I, v katerih podrobneje določi zahteve glede dostopnosti, ki po svoji naravi ne morejo doseči zelenega učinka, razen če so podrobneje določene v zavezujočih pravnih aktih Unije, kot so zahteve v zvezi z interoperabilnostjo.*

Člen 5

Veljavno pravo Unije na področju potniškega prevoza

Za storitve, ki izpolnjujejo zahteve o zagotavljanju dostopnih informacij in informacij o dostopnosti iz uredb (ES) št. 261/2004, (ES) št. 1107/2006, (ES) št. 1371/2007, (EU) št. 1177/2010 in (EU) št. 181/2011 ter zadevnih aktov, sprejetih na podlagi Direktive 2008/57/ES, se šteje, da izpolnjujejo tudi ustrezne zahteve iz te direktive. Kadar ta direktiva poleg zahtev iz navedenih uredb in aktov določa dodatne zahteve, se dodatne zahteve v celoti uporabljajo.

Člen 6

Prosti pretok

Države članice *na svojem ozemlju* ne ovirajo omogočanja dostopnosti proizvodov na trgu *ali zagotavljanja storitev*, ki izpolnjujejo zahteve iz te direktive, iz razlogov, povezanih z zahtevami glede dostopnosti.

POGLAVJE III
OBVEZNOSTI GOSPODARSKIH SUBJEKTOV, **KI SE UKVARJAJO S PROIZVODI**

Člen 7

Obveznosti proizvajalcev

1. Proizvajalci pri dajanju proizvodov na trg zagotovijo, da so proizvodi načrtovani in izdelani v skladu z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti iz **te direktive**.
2. Proizvajalci pripravijo tehnično dokumentacijo v skladu s Prilogo IV ter izvedejo postopek ugotavljanja skladnosti iz navedene priloge ali za njegovo izvedbo pooblastijo tretjo osebo.

Kadar je s tem postopkom dokazano, da proizvod izpolnjuje veljavne zahteve glede dostopnosti, proizvajalci pripravijo izjavo EU o skladnosti in proizvodu dodajo oznako CE.
3. ***Proizvajalci hranijo tehnično dokumentacijo in izjavo EU o skladnosti pet let po tem, ko je bil proizvod dan na trg.***
4. Proizvajalci zagotovijo, da so vzpostavljeni postopki za ohranjanje skladnosti serijske proizvodnje s to direktivo. Ustrezno se upoštevajo tudi spremembe oblike ali značilnosti proizvoda ter spremembe harmoniziranih standardov ali **tehničnih specifikacij**, s sklicevanjem na katere je razglašena skladnost proizvoda.

I

5. Proizvajalci zagotovijo, da so na njihovih proizvodih označeni vrsta, serija ali serijska številka ali kateri koli drugi identifikacijski element, ali, kadar velikost ali narava proizvoda tega ne dopuščata, da so zahtevane informacije navedene na embalaži ali v dokumentu, ki je priložen proizvodu.
6. Proizvajalci na proizvodu ali, če to ni mogoče, na embalaži ali v dokumentu, ki je priložen proizvodu, navedejo svoje ime, registrirano trgovsko ime ali registrirano blagovno znamko in naslov, na katerem so dosegljivi, za vprašanja o proizvodu. V naslovu mora biti navedena kontaktna točka, na kateri je proizvajalec dosegljiv. ***Kontaktne podatke so v jeziku, ki ga končni uporabniki in organi za nadzor trga brez težav razumejo.***
7. Proizvajalci zagotovijo, da so proizvodu priložena navodila in varnostne informacije v jeziku, ki ga potrošniki in ***drugi*** končni uporabniki brez težav razumejo, kot ga določi zadevna država članica. ***Taka navodila in informacije ter vsako označevanje so jasni, razumljivi in nedvoumni.***
8. Proizvajalci, ki menijo ali utemeljeno domnevajo, da proizvod, ki so ga dali na trg, ni skladen s to direktivo, takoj izvedejo korektivne ukrepe, potrebne za zagotovitev skladnosti proizvoda ■ ali ■ ga, če je to ustrezno, ***umaknejo***. Kadar proizvod ***ni skladen z zahtevami glede*** dostopnosti iz te direktive, proizvajalci takoj obvestijo pristojne nacionalne organe držav članic, v katerih so omogočili dostopnost proizvoda, in jim predložijo podrobne informacije, zlasti o neskladnosti in sprejetih korektivnih ukrepih. ***V takšnih primerih proizvajalci vodijo evidenco proizvodov, ki niso skladni z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti, in z njimi povezanih pritožb.***

9. Proizvajalci pristojnemu nacionalnemu organu na podlagi obrazložene zahteve predložijo vse informacije in dokumentacijo, potrebne za dokazovanje skladnosti proizvoda, v jeziku, ki ga ta organ brez težav razume. S tem organom na njegovo zahtevo sodelujejo pri katerem koli ukrepu, sprejetem za to, da se odpravi **neskladnost** proizvodov, ki so jih dali na trg, z **veljavnimi zahtevami glede dostopnosti, zlasti pri prizadevanjih za zagotovitev skladnosti proizvodov z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**.

Člen 8

Pooblaščen zastopniki

1. Proizvajalec lahko s pisnim pooblastilom imenuje pooblaščenega zastopnika.
- Obveznosti iz člena 7(1) in priprava tehnične dokumentacije niso del pooblastila pooblaščenega zastopnika.
2. Pooblaščen zastopnik opravlja naloge, določene v pooblastilu, ki ga prejme od proizvajalca. Pooblastilo pooblaščenemu zastopniku omogoča, da opravlja vsaj naslednje:
- (a) **organom za nadzor trga za obdobje petih let omogoči dostop do izjave EU o skladnosti in tehnične dokumentacije;**
 - (b) pristojnemu nacionalnemu organu na podlagi utemeljene zahteve zagotovi vse potrebne informacije in dokumentacijo za dokazovanje skladnosti proizvoda;
 - (c) s pristojnimi nacionalnimi organi na njihovo zahtevo sodeluje pri katerem koli ukrepu, sprejetem za to, da se odpravi **neskladnost** proizvodov, za katere je pooblaščen, z **veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**.

Člen 9

Obveznosti uvoznikov

1. Uvozniki dajejo na trg le proizvode, ki so skladni.
2. Uvozniki pred dajanjem proizvoda na trg zagotovijo, da je proizvajalec izvedel postopek ugotavljanja skladnosti iz Priloge IV. Zagotovijo tudi, da je proizvajalec pripravil tehnično dokumentacijo iz navedene priloge, da ima proizvod oznako CE in da so mu priloženi zahtevani dokumenti ter da je proizvajalec izpolnil zahteve iz člena 7(5) in (6).
3. Kadar uvoznik meni ali utemeljeno domneva, da proizvod ni skladen z **veljavnimi** zahtevami glede dostopnosti iz te direktive **■**, uvoznik proizvoda ne da na trg, dokler ni skladen z zahtevami. Poleg tega uvoznik obvesti proizvajalca in organe za nadzor trga, kadar proizvod **ni skladen z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**.
4. Uvozniki na proizvodu ali, če to ni mogoče, na embalaži ali v dokumentu, ki je priložen proizvodu, navedejo svoje ime, registrirano trgovsko ime ali registrirano blagovno znamko in naslov, na katerem so dosegljivi za vprašanja o proizvodu. **Kontaktni podatki so v jeziku, ki ga končni uporabniki in organi za nadzor trga brez težav razumejo.**
5. Uvozniki zagotovijo, da so proizvodu priloženi navodila in **varnostne** informacije v jeziku, ki ga potrošniki in drugi končni uporabniki brez težav razumejo, kot ga določi zadevna država članica.

6. Uvozniki zagotovijo, da pogoji skladiščenja ali prevoza v času njihove odgovornosti za proizvod ne ogrožajo njegove skladnosti z **veljavnimi** zahtevami glede dostopnosti.

■

7. ***Uvozniki organom za nadzor trga za obdobje petih let omogočajo dostop do izvoda izjave EU o skladnosti ter zagotavljajo, da je tehnična dokumentacija na zahtevo na voljo navedenim organom.***
8. Uvozniki, ki menijo ali utemeljeno domnevajo, da proizvod, ki so ga dali na trg, ni skladen s **to direktivo**, takoj izvedejo korektivne ukrepe, potrebne za zagotovitev skladnosti proizvoda **ali** ga, če je to ustrezno, umaknejo ■ . Kadar proizvod **ni skladen z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**, uvozniki takoj obvestijo pristojne nacionalne organe držav članic, v katerih so omogočili dostopnost proizvoda, in jim predložijo podrobne informacije, zlasti o neskladnosti in sprejetih korektivnih ukrepih. ***V takšnih primerih uvozniki vodijo evidenco proizvodov, ki niso skladni z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti, in z njimi povezanih pritožb.***
9. Uvozniki pristojnemu nacionalnemu organu na podlagi obrazložene zahteve predložijo vse potrebne informacije in dokumentacijo za dokazovanje skladnosti proizvoda v jeziku, ki ga ta organ brez težav razume. S tem organom na njegovo zahtevo sodelujejo pri katerem koli ukrepu, sprejetem za to, da se odpravi **neskladnost** proizvodov, ki so jih dali na trg, z **veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**.

Člen 10

Obveznosti distributerjev

1. Distributerji pri omogočanju dostopnosti proizvoda na trgu skrbno upoštevajo zahteve iz te direktive.
2. Distributerji pred omogočanjem dostopnosti proizvoda na trgu preverijo, ali ima proizvod oznako CE, ali so mu priloženi zahtevani dokumenti, navodila in **varnostne** informacije v jeziku, ki ga potrošniki in drugi končni uporabniki v državi članici, v kateri se omogoči dostopnost proizvoda na trgu, brez težav razumejo, ter da sta proizvajalec in uvoznik izpolnila zahteve iz člena 7(5) in (6) oziroma člena 9(4).
3. Kadar distributer meni ali utemeljeno domneva, da proizvod ni skladen z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti iz te direktive, distributer ne omogoči dostopnosti proizvoda na trgu, dokler ni skladen z zahtevami. Poleg tega distributer obvesti proizvajalca ali uvoznika in organe za nadzor trga, kadar proizvod **ni skladen z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**.
4. Distributerji zagotovijo, da pogoji skladiščenja ali prevoza v času njihove odgovornosti za proizvod ne ogrožajo njegove skladnosti z **veljavnimi** zahtevami **glede dostopnosti**.

5. Distributerji, ki menijo ali utemeljeno domnevajo, da proizvod, katerega dostopnost na trgu so omogočili, ni skladen s to direktivo, zagotovijo sprejetje korektivnih ukrepov, potrebnih za zagotovitev skladnosti proizvoda ■ ali ■ ga, če je to ustrezno, **umaknejo**. Kadar proizvod **ni skladen z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**, distributerji takoj obvestijo pristojne nacionalne organe držav članic, v katerih so omogočili dostopnost proizvoda, in jim predložijo podrobne informacije, zlasti o neskladnosti in sprejetih korektivnih ukrepih.
6. Distributerji na podlagi utemeljene zahteve pristojnemu nacionalnemu organu predložijo vse potrebne informacije in dokumentacijo za dokazovanje skladnosti proizvoda. S tem organom na njegovo zahtevo sodelujejo pri katerem koli ukrepu, sprejetem za to, da se odpravi **neskladnost** proizvodov, ki so jih dali na trg, **z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**.

Člen 11

Primeri, ko se obveznosti proizvajalcev uporabljajo za uvoznike in distributerje

Uvoznik ali distributer se za namene te direktive šteje za proizvajalca in zanj se uporabljajo obveznosti proizvajalca iz člena 7, kadar da proizvod na trg pod svojim imenom ali blagovno znamko ali pa proizvod, ki je že na trgu, spremeni tako, da to lahko vpliva na njegovo skladnost z zahtevami iz te direktive.

Člen 12

Identifikacija gospodarskih subjektov, *ki se ukvarjajo s proizvodi*

1. Gospodarski subjekti *iz členov 7 do 10* organom za nadzor trga na zahtevo sporočijo identiteto:
 - (a) vsakega *drugega* gospodarskega subjekta, ki jim je dobavil proizvod;
 - (b) vsakega *drugega* gospodarskega subjekta, ki so mu dobavili proizvod.
2. Gospodarski subjekti *iz členov 7 do 10* morajo biti sposobni predložiti informacije *iz odstavka 1 tega člena v obdobju petih let po tem, ko jim je bil proizvod dobavljen, in v obdobju petih let po tem, ko so proizvod dobavili.*
3. *Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 26 za spremembo te direktive, da bi za določene proizvode spremenili obdobje iz odstavka 2 tega člena. To spremenjeno obdobje je daljše od petih let in je v sorazmerju z ekonomsko koristno življenjsko dobo zadevnega proizvoda.*

POGLAVJE IV
OBVEZNOSTI PONUDNIKOV STORITEV

Člen 13

Obveznosti ponudnikov storitev

1. Ponudniki storitev zagotovijo, da storitve oblikujejo in opravljajo v skladu z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive.
2. Ponudniki storitev pripravijo potrebne informacije v skladu s Prilogo V in pojasnijo, kako storitve izpolnjujejo **veljavne** zahteve glede dostopnosti ■ . Informacije so na voljo javnosti v pisni in ustni obliki, tudi v obliki, ki je dostopna ■ invalidom. Ponudniki storitev te informacije hranijo, dokler se storitev izvaja.
3. Ponudniki **storitev brez poseganja v člen 32** zagotovijo, da so vzpostavljeni postopki **za** nadaljnje ■ zagotavljanje storitev v skladu z **veljavnimi** zahtevami glede dostopnosti ■ . Ponudniki storitev ustrezno upoštevajo spremembe značilnosti zagotavljanja storitve, **spremembe veljavnih zahtev glede dostopnosti in spremembe harmoniziranih standardov ali tehničnih specifikacij, na podlagi katerih je razglašena skladnost storitve** z zahtevami glede dostopnosti ■ .
4. V primeru neskladnosti ponudniki storitev sprejmejo korektivne ukrepe, potrebne za doseganje skladnosti storitve z **veljavnimi** zahtevami glede dostopnosti ■ **Poleg tega kadar storitev ni skladna z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti, ponudniki storitve o tem takoj obvestijo pristojne nacionalne organe držav članic, v katerih se storitev zagotavlja, in jim predložijo podrobne informacije, zlasti o neskladnosti in sprejetih korektivnih ukrepih.**

5. Ponudniki storitev pristojnemu organu na podlagi njegove utemeljene zahteve predložijo vse potrebne informacije za dokazovanje skladnosti storitve z **veljavnimi** zahtevami glede dostopnosti I . S tem organom na zahtevo tega organa sodelujejo pri vseh ukrepih za zagotovitev skladnosti storitve z navedenimi zahtevami.

POGLAVJE V

TEMELJITE SPREMEMBE PROIZVODOV ALI STORITEV IN NESORAZMerno BREME ZA GOSPODARSKE SUBJEKTE

Člen 14

Temeljite spremembe in nesorazmerno breme

1. Zahteve glede dostopnosti iz člena 4 se uporabljajo **le, kolikor skladnost:**
 - (a) **ne zahteva bistvene spremembe proizvoda ali storitve, zaradi katere bi se temeljito spremenile osnovne značilnosti proizvoda ali storitve, ter**
 - (b) zadevnim gospodarskim subjektom ne nalaga nesorazmernega bremena.
2. **Gospodarski subjekti izvedejo oceno, ali bi skladnost z zahtevami glede dostopnosti iz člena 4 pomenila temeljito spremembo ali, na podlagi ustreznih meril iz Priloge VI, naložila nesorazmerno breme, kot je določeno v odstavku 1 tega člena.**

I

3. *Gospodarski subjekti dokumentirajo oceno iz odstavka 2. Gospodarski subjekti hranijo vse ustrezne rezultate za obdobje petih let po zadnjem omogočanju dostopnosti proizvoda na trgu ali po tem, ko je bila zadnjič zagotovljena storitev, kakor je ustrezno. Gospodarski subjekti organom za nadzor trga ali organom, pristojnim za preverjanje skladnosti storitev, kot je ustrezno, na njihovo zahtevo predložijo izvod ocene iz odstavka 2.*
4. *Z odstopanjem od odstavka 3 so mikropodjetja, ki se ukvarjajo s proizvodi, izvzeta iz zahteve glede dokumentiranja ocene. Vendar mikropodjetja, ki se ukvarjajo s proizvodi in so se odločila, da se bodo sklicevala na odstavek 1, organu za nadzor trga na zahtevo predložijo dejstva, relevantna za oceno iz odstavka 2.*
5. *Ponudniki storitev, ki se sklicujejo na točko (b) odstavka 1, za vsako kategorijo ali vrsto storitve znova ocenijo, ali je breme nesorazmerno:*
- (a) kadar se storitev, ki jo opravljajo, spremeni, ali*
 - (b) kadar to zahtevajo organi, pristojni za preverjanje skladnost storitev, in*
 - (c) v vsakem primeru pa vsaj vsakih pet let.*
6. *Kadar gospodarski subjekti prejemajo sredstva iz drugih javnih ali zasebnih virov, ki niso lastna sredstva gospodarskega subjekta in ki so na voljo za namen izboljšanja dostopnosti, se ne morejo sklicevati na točko (b) odstavka 1.*

7. *Na Komisijo se prenese pooblastilo, da v skladu s členom 26 sprejme delegirane akte za dopolnitev Priloge VI, v katerih podrobno opredeli ustrezna merila, ki jih mora gospodarski subjekt upoštevati pri oceni iz odstavka 2 tega člena. Komisija pri podrobni opredelitvi zadevnih meril ne upošteva le morebitnih koristi za invalide, temveč tudi koristi za osebe s funkcijskimi omejitvami.*

Če je potrebno, Komisija sprejme prvi tovrstni delegirani akt do ... [eno leto po začetku veljavnosti te direktive]. Takšen akt se začne uporabljati najhitreje ... [šest let po začetku veljavnosti te direktive].

8. Kadar ■ se gospodarski subjekti za določen proizvod ali storitev *sklicujejo na odstavek 1, o tem obvestijo* ustrezne organe za nadzor trga *ali organe, pristojne za preverjanje skladnosti storitev*, države članice ■, v kateri je *zadevni* proizvod *dan na trg ali v kateri se zagotavlja zadevna storitev*.

Prvi pododstavek se ne uporablja za mikropodjetja.

POGLAVJE VI
HARMONIZIRANI STANDARDI **TER** TEHNIČNE SPECIFIKACIJE PROIZVODOV IN
STORITEV

Člen 15

Domneva o skladnosti

1. Za proizvode in storitve, ki so skladni s harmoniziranimi standardi ali njihovimi deli, katerih sklici so bili objavljeni v *Uradnem listu Evropske unije*, se predpostavlja, da so skladni z zahtevami glede dostopnosti **iz te direktive, kolikor** zadevni standardi ali njihovi deli **zajemajo te zahteve**.

2. **Komisija v skladu s členom 10 Uredbe (EU) št. 1025/2012 od ene ali več evropskih organizacij za standardizacijo zahteva, naj pripravi harmonizirane standarde za zahteve glede dostopnosti proizvodov iz Priloge I. Komisija prvi taki osnutek zahteve ustreznemu odboru predloži do ... [dve leti po datumu začetka veljavnosti te direktive].**

3. **Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi določi tehnične specifikacije, ki izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti iz te direktive, kadar sta izpolnjena naslednja pogoja:**

- (a) **sklicevanje na harmonizirane standarde v skladu z Uredbo (EU) št. 1025/2012 ni objavljeno v Uradnem listu Evropske unije ter**

(b) velja eno od naslednjega:

(i) Komisija je od ene ali več evropskih organizacij za standardizacijo zahtevala, naj pripravi harmonizirane standarde, in pride do neupravičenih zamud pri postopku standardizacije ali zahteve še ni sprejela nobena evropska organizacija za standardizacijo

ali

(ii) Komisija lahko dokaže, da tehnična specifikacija izpolnjuje zahteve iz Priloge II k Uredbi (EU) št. 1025/2012, razen zahteve, da bi morala tehnične specifikacije pripraviti neprofitna organizacija.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).

- 4. Za proizvode in storitve, ki so skladni s tehničnimi specifikacijami ali njihovimi deli, se predpostavlja, da so skladni z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive, kolikor zadevne tehnične specifikacije ali njihovi deli zajemajo te zahteve.**

I

POGLAVJE VII
SKLADNOST PROIZVODOV IN OZNAKA CE

Člen 16

Izjava EU o skladnosti proizvodov

1. V izjavi EU o skladnosti je navedeno, da je bilo dokazano izpolnjevanje veljavnih zahtev glede dostopnosti. Kadar je bila uporabljena izjema iz člena 14, se v izjavi EU o skladnosti navede, za katere zahteve glede dostopnosti velja navedena izjema.
2. Izjava EU o skladnosti ima vzorčno strukturo iz Priloge III k Sklepu št. 768/2008/ES. Vsebuje elemente, določene v Prilogi IV k tej direktivi, in se redno posodablja. Zahteve glede tehnične dokumentacije ne smejo nalagati neupravičenega bremena mikropodjetjem ter MSP. Izjava se prevede v jezik ali jezike, ki jih zahteva država članica, v kateri je proizvod dan na trg ali je dostopen na trgu.
3. Kadar se za proizvod uporablja več kot en akt Unije, ki zahteva izjavo EU o skladnosti, se pripravi enotna izjava EU o skladnosti v zvezi z vsemi takšnimi akti Unije. Ta izjava vsebuje naslove zadevnih aktov, vključno s sklici na njihove objave.
4. Proizvajalec s pripravo izjave EU o skladnosti prevzame odgovornost za skladnost proizvoda *z zahtevami iz te direktive*.

Člen 17

Splošna načela za oznako CE na proizvodih

Za oznako CE veljajo splošna načela iz člena 30 Uredbe (ES) št. 765/2008.

Člen 18

Pravila in pogoji za namestitev oznake CE

- 1. Oznaka CE se vidno, čitljivo in neizbrisno namesti na proizvod ali na njegovo tablico s podatki. Kadar to ni mogoče ali ni upravičeno zaradi narave proizvoda, se oznaka namesti na embalažo in dokumente, ki so mu priloženi.*
- 2. Oznaka CE se namesti, preden se proizvod da na trg.*
- 3. Države članice nadgradijo obstoječe mehanizme, da zagotovijo pravilno uporabo sistema, ki ureja oznako CE, in v primeru nepravilne rabe te oznake sprejmejo ustrezne ukrepe.*

POGLAVJE VIII

NADZOR TRGA **PROIZVODOV** IN ZAŠČITNI POSTOPEK UNIJE

Člen 19

Nadzor trga proizvodov

- 1. Za proizvode se uporabljajo člen 15(3), členi 16 do 19, člen 21, členi 23 do 28 ter člen 29(2) in (3) Uredbe (ES) št. 765/2008.*

2. **Kadar se gospodarski subjekt sklicuje na člen 14 te direktive, ustrezni organi za nadzor trga pri izvajanju nadzora trga proizvodov:**
- (a) **preverijo, ali je gospodarski subjekt opravil oceno iz člena 14;**
 - (b) **to oceno in njene rezultate pregledajo, vključno s pravilno uporabo meril iz Priloge VI, ter**
 - (c) **preverijo skladnost z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti.**
3. Države članice zagotovijo, da so potrošnikom na zahtevo v dostopni obliki na voljo informacije, ki jih imajo organi za nadzor trga o skladnosti gospodarskih subjektov z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti iz te direktive in o oceni ■ iz člena 14, razen kadar informacij ni mogoče zagotoviti zaradi zaupnosti, kot je določeno v členu 19(5) Uredbe (ES) št. 765/2008.

■

Člen 20

Postopek **na nacionalni ravni** za obravnavo proizvodov, **ki niso skladni z veljavnimi zahtevami** glede dostopnosti

1. Kadar organi za nadzor trga ene države članice ■ utemeljeno menijo, da proizvod, ki je zajet s to direktivo, **ni skladen z veljavnimi zahtevami** glede dostopnosti, izvedejo vrednotenje zadevnega proizvoda v zvezi z izpolnjevanjem vseh zahtev iz te direktive. Zadevni gospodarski subjekti **v ta namen** v celoti sodelujejo z organi za nadzor trga.

Kadar organi za nadzor trga pri vrednotenju iz prvega pododstavka ugotovijo, da proizvod ne izpolnjuje zahtev iz te direktive, od zadevnega gospodarskega subjekta nemudoma zahtevajo, da v razumnem roku sprejme vse ustrezne korektivne ukrepe, ki jih predpišejo glede na vrsto **neskladnosti**, da bi zagotovil skladnost proizvoda s temi zahtevami ■ .

Samo če zadevni gospodarski subjekt ni sprejel ustreznih korektivnih ukrepov v roku iz drugega pododstavka, organi za nadzor trga od njega zahtevajo, da v dodatnem razumnem roku umakne proizvod s trga.

Za ukrepe iz drugega **in tretjega pododstavka** tega odstavka se uporablja člen 21 Uredbe (ES) št. 765/2008.

2. Kadar organi za nadzor trga menijo, da neskladnost ni omejena na njihovo nacionalno ozemlje, Komisijo in druge države članice obvestijo o rezultatih vrednotenja in ukrepih, ki jih zahtevajo od gospodarskega subjekta.
3. Gospodarski subjekt zagotovi sprejetje vseh ustreznih korektivnih ukrepov glede vseh zadevnih proizvodov, katerih dostopnost je omogočil na trgu po vsej Uniji.
4. Kadar zadevni gospodarski subjekt v roku iz **tretjega** pododstavka odstavka 1 ne sprejme ustreznih korektivnih ukrepov, organi za nadzor trga sprejmejo vse ustrezne začasne ukrepe za prepoved ali omejitev omogočanja dostopnosti proizvoda na nacionalnem trgu **ali** njegov umik s tega trga ■ . Organi za nadzor trga Komisijo in druge države članice brez odlašanja obvestijo o teh ukrepih.

5. Informacije iz drugega pododstavka odstavka 4 vsebujejo vse razpoložljive podrobnosti, zlasti podatke, potrebne za identifikacijo neskladnega proizvoda, poreklo proizvoda, naravo domnevne neskladnosti in **zahteve glede dostopnosti, ki jih izdelek ne izpolnjuje**, naravo in trajanje sprejetih nacionalnih ukrepov ter stališče zadevnega gospodarskega subjekta. Organi za nadzor trga zlasti navedejo, ali je neskladnost posledica:
- (a) tega, da proizvod ne izpolnjuje **veljavnih** zahtev **glede dostopnosti**, ali
 - (b) pomanjkljivosti harmoniziranih standardov **ali tehničnih specifikacij** iz člena 15, na katerih temelji domneva o skladnosti.
6. Države članice, razen države članice, ki je začela postopek iz tega člena, Komisijo in ostale države članice nemudoma obvestijo o vseh sprejetih ukrepih in vseh dodatnih razpoložljivih informacijah v zvezi z neskladnostjo zadevnega proizvoda ter v primeru nestrinjanja s priglašnim nacionalnim ukrepom o svojem nasprotovanju.
7. Kadar država članica ali Komisija v treh mesecih po prejemu informacij iz drugega pododstavka odstavka 4 ne predloži ugovora glede začasnega ukrepa, ki ga je sprejela država članica, se šteje, da je ukrep upravičen.
8. Države članice zagotovijo, da se nemudoma sprejmejo ustrezni omejevalni ukrepi v zvezi z zadevnim proizvodom, kot je umik proizvoda s trga.

Člen 21

Zaščitni postopek Unije

1. Kadar so ob zaključku postopka iz člena 20(3) in (4) vloženi ugovori zoper ukrep, ki ga je sprejela država članica, ali kadar Komisija **na podlagi ustreznih dokazov meni, da je** nacionalni ukrep v nasprotju s pravom Unije, se Komisija nemudoma začne posvetovati z državami članicami in zadevnim gospodarskim subjektom oziroma subjekti ter ovrednoti nacionalni ukrep. Komisija na podlagi izidov tega vrednotenja odloči, ali je nacionalni ukrep upravičen ali ne.

Komisija svojo odločitev naslovi na vse države članice in jo takoj sporoči državam članicam in zadevnemu gospodarskemu subjektu oziroma subjektom.

2. Kadar se šteje, da je nacionalni ukrep iz odstavka 1 upravičen, vse države članice sprejmejo ukrepe, potrebne za umik neskladnega proizvoda s svojega trga, in o tem ustrezno obvestijo Komisijo. Kadar se šteje, da je nacionalni ukrep neupravičen, zadevna država članica ukrep umakne.
3. Kadar se šteje, da je nacionalni ukrep iz odstavka 1 tega člena upravičen, proizvod pa ni skladen zaradi pomanjkljivosti harmoniziranih standardov iz točke (b) člena 20(5), Komisija uporabi postopek iz člena 11 Uredbe (EU) št. 1025/2012.
4. **Kadar se šteje, da je nacionalni ukrep iz odstavka 1 tega člena upravičen, proizvod pa ni skladen zaradi pomanjkljivosti tehničnih specifikacij iz točke (b) člena 20(5), Komisija brez odlašanja sprejme izvedbene akte, s katerimi spremeni ali razveljavi zadevno tehnično specifikacijo. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).**

Člen 22

Formalna neskladnost

- 1. Brez poseganja v člen 20 država članica od zadevnega gospodarskega subjekta zahteva, da zadevno neskladnost odpravi, kadar ugotovi eno od naslednjih dejstev:**
 - (a) oznaka CE je bila nameščena tako, da je kršen člen 30 Uredbe (ES) št. 765/2008 ali člen 18 te direktive;**
 - (b) oznaka CE ni bila nameščena;**
 - (c) izjava EU o skladnosti ni bila pripravljena;**
 - (d) izjava EU o skladnosti ni bila pravilno pripravljena;**
 - (e) tehnična dokumentacija ni na voljo ali ni popolna;**
 - (f) informacije iz člena 7(6) ali člena 9(4) manjkajo, so napačne ali nepopolne;**
 - (g) ni izpolnjena nobena druga upravna zahteva iz člena 7 ali člena 9.**
- 2. Kadar neskladnost iz odstavka 1 ni odpravljena, zadevna država članica sprejme vse ustrezne ukrepe za omejitev ali prepoved dostopnosti proizvoda na trgu ali zagotovi njegov umik s trga.**

POGLAVJE IX
SKLADNOST STORITEV

Člen 23

Skladnost storitev

- 1. Države članice vzpostavijo, izvajajo in redno posodablajo ustrezne postopke za:**
 - (a) preverjanje skladnosti storitev z zahtevami iz te direktive, vključno z oceno iz člena 14, za katero se smiselno uporablja člen 19(2);**
 - (b) obravnavanje pritožb ali poročil o vprašanjih v zvezi z neskladnostjo storitev z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive;**
 - (c) preverjanje, ali je gospodarski subjekt sprejel potrebne korektivne ukrepe.**
- 2. Države članice imenujejo organe, pristojne za izvajanje postopkov iz odstavka 1 v zvezi s skladnostjo storitev.**

Države članice zagotovijo, da je javnost seznanjena z obstojem, pristojnostmi, identiteto, delom in odločitvami organov iz prvega pododstavka. Navedeni organi poskrbijo, da so te informacije na zahtevo na voljo v dostopni obliki.

POGLAVJE X
ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V DRUGIH AKTII UNIJE

Člen 24

Dostopnost na podlagi drugih aktov Unije

- I**
1. *Kar zadeva proizvode in storitve iz člena 2 te direktive, predstavljajo zahteve glede dostopnosti, določene v Prilogi I k tej direktivi, zahteve glede obvezne dostopnosti v smislu člena 42(1) Direktive 2014/24/EU in člena 60(1) Direktive 2014/25/EU.*
 2. *Za vsak proizvod ali storitev, katere značilnosti, elementi ali funkcije izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti iz Priloge I k tej direktivi, se v skladu z oddelkom VI Priloge I predpostavlja, da njihove značilnosti, elementi ali funkcije izpolnjujejo tudi ustrezne obveznosti iz drugih aktov Unije glede dostopnosti, razen če je v teh drugih aktih določeno drugače.*
- I**

Člen 25

Harmonizirani standardi in tehnične specifikacije za druge akte Unije

Skladnost s ***harmoniziranimi standardi in tehničnimi specifikacijami ali njihovimi deli***, sprejetimi v skladu s členom 15, ustvarja ***domnevo o skladnosti s členom 24, kolikor zadevni standardi in tehnične specifikacije ali njihovi deli izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti iz te direktive.***

POGLAVJE XI

DELEGIRANI AKTI, IZVEDBENA POOBLASTILA IN KONČNE DOLOČBE

Člen 26

Izvajanje prenosa pooblastila

- 1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.***
- 2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 4(9) se prenese na Komisijo za nedoločen čas od ... [datum začetka veljavnosti te direktive].***

Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 12(3) in člena 14(7) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od [datum začetka veljavnosti te direktive]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. *Prenos pooblastila iz člena 4(9), člena 12(3) in člena 14(7) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.*
4. *Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.*
5. *Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.*
6. *Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 4(9), člena 12(3) in člena 14(7), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.*

Člen 27

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 28

Delovna skupina

Komisija ustanovi delovno skupino, sestavljeno iz predstavnikov organov za nadzor trga, organov, pristojnih za preverjanje skladnosti storitev in ustreznih deležnikov, vključno s predstavniki invalidskih organizacij.

Ta delovna skupina:

- (a) omogoči izmenjavo informacij in najboljših praks med organi in ustreznimi deležniki;*
- (b) spodbuja sodelovanje med organi in ustreznimi deležniki pri zadevah, povezanih z izvajanjem te direktive, da bi izboljšali usklajenost pri uporabi zahtev glede dostopnosti iz te direktive in pozorno spremljali izvajanje člena 14, ter*
- (c) nudi svetovanje, zlasti Komisiji, predvsem glede izvajanja člena 4 in člena 14.*

Člen 29

Izvrševanje

1. Države članice zagotovijo, da obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za zagotavljanje skladnosti s to direktivo.
2. Sredstva *iz* odstavka 1 vključujejo:
 - (a) določbe, na podlagi katerih lahko potrošnik v skladu z nacionalnim pravom začne postopek pred sodiščem ali pred pristojnimi upravnimi organi, da se zagotovi izpolnjevanje nacionalnih določb za prenos te direktive;
 - (b) določbe, na podlagi katerih lahko javni organi ali zasebna združenja, organizacije ali drugi pravni subjekti, ki imajo pravni interes, pri zagotavljanju skladnosti s to direktivo v skladu z nacionalnim pravom v imenu ***pritožnika ali v podporo pritožniku in z njegovo odobritvijo*** na sodišču ali pri pristojnih upravnih organih ***sodelujejo v katerem koli sodnem ali upravnem postopku, določenem za izvrševanje obveznosti iz te direktive.***
3. ***Ta člen se ne uporablja za postopke javnega naročanja, za katere se uporablja Direktiva 2014/24/EU ali Direktiva 2014/25/EU.***

Člen 30

Kazni

1. Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo.
2. Kazni, ki jih določijo, morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. *V primeru neskladnosti gospodarskega subjekta spremljajo te kazni tudi učinkoviti popravni ukrepi.*
3. Države članice o teh pravilih uradno obvestijo Komisijo brez odlašanja in jo brez odlašanja uradno obvestijo o vsakršni naknadni spremembi, ki nanje vpliva.
4. Kazni upoštevajo obseg neskladnosti, vključno z *njeno resnostjo in* številom enot zadevnih neskladnih proizvodov ali storitev ter številom prizadetih oseb.
5. *Ta člen se ne uporablja za postopke javnega naročanja, za katerega se uporablja Direktiva 2014/24/EU ali Direktiva 2014/25/EU.*

Člen 31

Prenos

1. Države članice do ... [*tri* leta po datumu začetka veljavnosti te direktive] sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. *Komisiji takoj* sporočijo besedilo teh *ukrepov*.
2. Te *ukrepe* uporabljajo od ... [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive].

3. *Z odstopanjem od odstavka 2 tega člena se lahko države članice odločijo, da bodo ukrepe glede obveznosti iz člena 4(8) uporabljale najpozneje od ... [osem let od datuma začetka veljavnosti te direktive].*
4. Države članice se v sprejetih **ukrepih** sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
5. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih določb predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.
6. Države članice, ki uporabljajo možnost iz člena 4(4), Komisiji sporočijo besedilo temeljnih določb predpisov nacionalnega prava, ki jih sprejmejo v ta namen, ter Komisiji poročajo o napredku pri njihovem izvajanju.

Člen 32

Prehodni ukrepi

1. *Brez poseganja v odstavek 2 tega člena države članice določijo prehodno obdobje, ki se konča ... [11 let po datumu začetka veljavnosti te direktive], v katerem lahko ponudniki storitev pri zagotavljanju storitev še naprej uporabljajo proizvode, ki so jih zakonito uporabljali za zagotavljanje podobnih storitev pred navedenim datumom.*

Pogodbe o storitvah, sklenjene pred ... [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive], se lahko izvajajo brez sprememb do poteka njihove veljavnosti, vendar ne dlje kot pet let po navedenem datumu.

2. *Države članice lahko določijo, da se lahko samopostrežni terminali, ki so jih ponudniki storitev zakonito uporabljali za zagotavljanje storitev pred ... [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive], še naprej uporabljajo za zagotavljanje podobnih storitev do konca njihove ekonomsko koristne življenjske dobe, vendar ne dlje kot 20 let po začetku njihove uporabe.*

Člen 33

Poročilo in pregled

1. Komisija do ... [11 let po datumu začetka veljavnosti te direktive], nato pa vsakih pet let, Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predloži poročilo o uporabi te direktive.
2. V poročilih morajo biti med drugim obravnavani razvoj dostopnosti proizvodov in storitev, **morebitna vezanost na določeno tehnologijo ali ovire za inovacije** ter učinek te direktive na gospodarske subjekte in invalide z vidika socialnega, ekonomskega in tehnološkega razvoja ■ . *V poročilih se tudi oceni, ali je uporaba člena 4(4) prispevala k približevanju razhajajočih se zahtev glede dostopnosti grajenega okolja v okviru storitev potniškega prevoza, potrošniških bančnih storitev ter centrov storitev za stranke v trgovinah ponudnikov elektronskih komunikacijskih storitev, kadar je to mogoče, da bi omogočili njihovo postopno usklajitev z zahtevami glede dostopnosti iz Priloge III.*

V poročilih se tudi oceni, ali je uporaba te direktive, zlasti njenih neobveznih določb, prispevala k približevanju zahtev glede dostopnosti grajenega okolja, ki predstavlja gradnje, ki sodijo na področje uporabe Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta³⁹, Direktive 2014/24/EU in Direktive 2014/25/EU.

³⁹ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).

*V poročilih se obravnavajo tudi učinki na delovanje notranjega trga, ki so posledica uporabe člena 14 te direktive, vključno na podlagi informacij, prejetih v skladu s členom 14(8), kadar so na voljo, ter izvzetja za mikropodjetja. V poročilih se ugotovi, ali je ta direktiva dosegla svoje cilje in ali bi bilo primerno v njeno področje uporabe vključiti nove proizvode in storitve oziroma iz njenega področja uporabe izvzeti nekatere proizvode ali storitve, določijo pa se tudi področja, kadar je to mogoče, ■ na katerih bi lahko z *morebitno revizijo* te direktive zmanjšali obremenitve.*

Komisija po potrebi predlaga ustrezne ukrepe, ki bi lahko vključevali zakonodajne ukrepe.

3. Države članice Komisiji pravočasno sporočijo vse informacije, ki jih potrebuje za pripravo takih *poročil*.
4. Komisija v poročilih upošteva stališča gospodarskih akterjev in ustreznih nevladnih organizacij, vključno z invalidskimi organizacijami ■ .

Člen 34

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 35

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V ...,

Za Evropski parlament

Za Svet

Predsednik

Predsednik

ZAhteVE GLEDE DOSTOPNOSTI
ZA PROIZVODE IN STORITVE

ODDELEK I: **SPLOŠNE** ZAhteVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI Z VSEMI
PROIZVODI, KI JIH ZAJEMA TA DIREKTIVA V SKLADU S ČLENOM 2(1)

Proizvodi morajo biti načrtovani in proizvedeni tako, da se zagotovi optimalna predvidljiva uporaba za invalide, priložijo pa se jim dostopne informacije o delovanju in elementih dostopnosti, po možnosti v ali na proizvodu.

1. *Zahteve glede zagotavljanja informacij:*

- (a) informacije o uporabi proizvoda, zagotovljene **na** samem proizvodu (označevanje, navodila za uporabo in opozorila), **so**:
 - (i) **na voljo** prek več kot enega zaznavnega kanala;
 - (ii) **predstavljene** na razumljiv **način**;
 - (iii) **uporabnikom predstavljene na način, na katerega jih lahko zaznavajo**;
 - (iv) **predstavljene s pisavo ustrezne velikosti in oblike, ob upoštevanju predvidljivih pogojev uporabe, in zadostnim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki**;
- (b) **navodila za uporabo proizvoda, kadar niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo prek uporabe proizvoda ali z drugimi sredstvi, kot je spletišče, vključno s funkcijami dostopnosti proizvoda, njihovo aktivacijo in interoperabilnostjo s podpornimi rešitvami, so dostopna javnosti, ko se da proizvod na trg, in zanje velja naslednje**:
 - (i) **na voljo so prek več kot enega zaznavnega kanala**;

- (ii) *predstavljena so na razumljiv način;*
- (iii) *uporabnikom so predstavljena na način, na katerega jih lahko zaznavajo;*

- (iv) *predstavljena so s pisavo ustrezne velikosti in oblike, ob upoštevanju predvidljivih pogojev uporabe, in zadostnim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki;*
- (v) *kar zadeva njihovo vsebino, so na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo alternativne podporne formate, ki se lahko prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala;*
- (vi) *opremljena so z alternativnim prikazom morebitne nebesedilne vsebine;*
- (vii) *vsebujejo opis uporabniškega vmesnika proizvoda (upravljanje, nadzor in povratne informacije, vhodni in izhodni parametri), ki je zagotovljen v skladu s točko 2; v opisu se za vsako točko iz točke 2 navede, ali proizvod vsebuje navedene značilnosti;*
- (viii) *vsebujejo opis funkcionalnosti proizvoda, ki se zagotovi s funkcijami, prilagojenimi potrebam invalidov v skladu s točko 2; v opisu se za vsako točko iz točke 2 navede, ali proizvod vsebuje navedene značilnosti;*
- (ix) *vsebujejo opis programskega in strojnega vmesnika proizvoda s podpornimi pripomočki; opis vključuje seznam takih podpornih pripomočkov, ki so bili testirani skupaj s proizvodom.*

2. Uporabniški vmesnik in oblikovanje funkcionalnosti

Proizvod, vključno z uporabniškim vmesnikom, vsebuje značilnosti, elemente in funkcije, ki invalidom omogočajo dostop do proizvoda ter njegovo zaznavanje, upravljanje, razumevanje in nadzor, pri čemer se zagotovi, da:

- (a) kadar je proizvod namenjen komunikaciji, vključno z medosebno komunikacijo, upravljanju, informiranju, nadzoru in orientaciji, to zagotavlja prek več kot enega zaznavnega kanala; to vključuje alternativne možnosti za vidne, slušne, govorne in tipne elemente;*
- (b) kadar proizvod uporablja govor, omogoča alternativne možnosti za govor in glasovni vnos za komunikacijo, upravljanje, nadzor in orientacijo;*
- (c) kadar proizvod uporablja vizualne elemente, omogoča nastavljalivost povečave, osvetlitve in kontrasta za komunikacijo, informiranje in upravljanje, pa tudi interoperabilnost s programi in podpornimi pripomočki za navigacijo po vmesniku;*
- (d) kadar proizvod uporablja barve za to, da sporoči informacije, nakaže, kaj je treba storiti, zahteva odgovor ali identificira elemente, omogoča alternativno možnost za barve;*
- (e) kadar proizvod uporablja zvočne signale za to, da sporoči informacije, nakaže, kaj je treba storiti, zahteva odgovor ali identificira elemente, omogoča alternativno možnost za zvočne signale;*

- (f) kadar proizvod uporablja vizualne elemente, omogoča prožne načine za izboljšanje vidne jasnosti;*
- (g) kadar proizvod uporablja zvočne elemente, uporabniku omogoča prilagoditev glasnosti in hitrosti ter zagotavlja razširjene zvočne možnosti, vključno z možnostjo za zmanjšanje motečih zvočnih signalov, ki jih oddajajo okoliški proizvodi, in zvočno jasnost;*
- (h) kadar je proizvod treba upravljati in nadzirati ročno, zagotavlja sekvenčen nadzor in alternativne možnosti za fine motorične gibe, ne da bi bil pri tem potreben sočasen nadzor za manipulacijo, ter uporablja dele, zaznavne na otip;*
- (i) proizvod ne uporablja načinov upravljanja, za katere sta potrebna precejšnja sposobnost fizičnega dosega in velika moč;*
- (j) proizvod ne povzroča napadov fotoobčutljive epilepsije;*
- (k) proizvod varuje zasebnost uporabnika, kadar ta uporablja elemente dostopnosti;*
- (l) proizvod omogoča alternativno možnost za biometrično identifikacijo in nadzor;*
- (m) proizvod zagotavlja skladno funkcionalnost ter zadosten in prilagodljiv čas za interakcijo;*
- (n) proizvod zagotavlja programsko in strojno opremo za povezovanje s podpornimi tehnologijami;*

(o) proizvod izpolnjuje naslednje sektorske zahteve:

(i) samopostrežni terminali:

- zagotavljajo tehnologijo za pretvorbo besedila v govor;
- omogočajo uporabo osebnih slušalk;
- kadar se je treba odzvati v določenem času, uporabnika opozorijo prek več kot enega zaznavnega kanala;
- omogočajo podaljšanje danega časa;
- kadar so na voljo tipke in gumbi, imajo ustrezen kontrast ter zagotavljajo, da je tipke in gumbe mogoče zaznati z otipom;
- ne zahtevajo, da mora uporabnik, ki potrebuje element dostopnosti, tega aktivirati, preden ga lahko vključi;
- kadar proizvod uporablja zvočne ali slišne signale, je združljiv s podpornimi pripomočki in tehnologijami, ki so na voljo na ravni Unije, vključno s tehnologijami za omogočanje sluha, kot so slušni aparati, telefonske tuljave, polževi vsadki in podporne slušne naprave;

(ii) e-bralniki:

- zagotavljajo tehnologijo za pretvorbo besedila v govor;

(iii) potrošniška terminalna oprema z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev:

- kadar imajo takšni proizvodi poleg glasovne tudi besedilno zmogljivost, zagotavlja obdelavo besedila v realnem času in podpira visokokakovostni zvok;
- kadar poleg besedila in zvoka ali v kombinaciji z besedilom in zvokom omogoča tudi video, zagotavlja izvajanje storitev

celotnega pogovora, vključno s sinhroniziranim glasom, besedilom v realnem času in videom z ločljivostjo, ki omogoča komunikacijo z znakovnim jezikom;

– *zagotavlja učinkovito brezžično povezavo s tehnologijami za omogočanje sluha;*

– *preprečuje motnje s podpornimi pripomočki;*

(iv) *potrošniška terminalna oprema z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, invalidom daje na voljo komponente za dostopnost, ki jih zagotavlja ponudnik avdiovizualnih medijskih storitev za uporabniški dostop, izbor, nadzor, personalizacijo in prenos podatkov na podporne pripomočke.*

3. Podporne storitve

Podporne storitve (službe za pomoč uporabnikom, klicni centri, tehnična podpora, storitve prenosa in storitve usposabljanja), kadar so na voljo, zagotavljajo informacije o dostopnosti proizvoda in njegovi združljivosti s podpornimi tehnologijami, in sicer prek dostopnih načinov komunikacije.

**ODDELEK II: ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI S PROIZVODI IZ ČLENA 2(1),
RAZEN ZA SAMOPOSTREŽNE TERMINALE IZ ČLENA 2(1)(b)**

Poleg zahtev iz oddelka I morajo biti embalaža in navodila za uporabo proizvodov, za katere se uporablja ta oddelek, dostopni, da se zagotovi optimalna predvidljiva uporaba za invalide. To pomeni naslednje:

- (a) zagotovi se dostopnost embalaže proizvoda in priloženih informacij (npr. o odpiranju, zapiranju, uporabi, odstranjevanju), vključno z informacijami, kadar so na voljo, o značilnostih proizvoda glede dostopnosti; in, kadar je to mogoče, se te dostopne informacije navedejo na embalaži;*
- (b) navodila za namestitev, vzdrževanje, shranjevanje in odstranjevanje proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo z drugimi sredstvi, na primer na spletišču, so dostopna javnosti, ko se da proizvod na trg, in izpolnjujejo naslednje zahteve:*
 - (i) na voljo so prek več kot enega zaznavnega kanala;*
 - (ii) predstavljena so na razumljiv način;*
 - (iii) uporabnikom so predstavljena na način, na katerega jih lahko zaznavajo;*
 - (iv) predstavljena so s pisavo ustrezne velikosti in oblike, ob upoštevanju predvidljivih pogojev uporabe, in z zadostnim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki;*
 - (v) njihova vsebina je na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo razvoj alternativnih podpornih formatov, ki se lahko prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala, ter*
 - (vi) navodila, ki vsebujejo nebesedilne elemente, so opremljena z alternativnim prikazom te vsebine.*

I

**ODDELEK III: SPLOŠNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI Z VSEMI
STORITVAMI, KI JIH ZAJEMA TA DIREKTIVA V SKLADU S ČLENOM 2(2)**

■ Da se ■ invalidom omogoči optimalna predvidljiva uporaba, se storitve zagotavljajo z:

(a) *zagotavljanjem dostopnosti proizvodov, ki se uporabljajo pri zagotavljanju storitve, v skladu z oddelkom I te priloge in po potrebi oddelkom II te priloge;*

■
(b) *zagotavljanjem informacij o delovanju storitve ter, kadar se pri zagotavljanju storitve uporabljajo proizvodi, o njeni povezavi z zadevnimi proizvodi in o značilnostih teh proizvodov glede dostopnosti ter o njihovi interoperabilnosti s podpornimi pripomočki in infrastrukturo, pri čemer velja naslednje ■ :*

(i) *zagotovi se, da so informacije na voljo prek več kot enega zaznavnega kanala;*

(ii) *informacije se predstavijo na razumljiv način;*

(iii) *informacije se uporabnikom predstavijo na način, na katerega jih lahko zaznavajo;*

(iv) *zagotovi se, da je vsebina informacij ■ na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo alternativne podporne formate, ki se lahko uporabnikom prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala;*

(v) *predstavijo se s pisavo ustrezne velikosti in oblike, ob upoštevanju predvidljivih pogojev uporabe, in z zadostnim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki;*

- (vi) *nebesedilne vsebine se dopolnijo z alternativnim prikazom te vsebine ter*
- (vii) *dosledno in ustrezno se zagotavljajo elektronske informacije [REDACTED], potrebne za zagotavljanje storitve, tako da so zaznavne, uporabne, razumljive in zanesljive;*
- (c) *doslednim in ustreznim zagotavljanjem dostopnosti spletišč, vključno s povezanimi spletnimi aplikacijami in storitvami na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, ki so zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva;*
- (d) *podpornimi storitvami (službami za pomoč uporabnikom, klicnimi centri, tehnično podporo, storitvami prenosa in storitvami usposabljanja), kadar so na voljo, ki zagotavljajo informacije o dostopnosti storitve in njeni združljivosti s podpornimi tehnologijami, in sicer prek dostopnih načinov komunikacije.*

ODDELEK IV: DODATNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI S POSEBNIMI STORITVAMI

Da se invalidom omogoči optimalna predvidljiva uporaba, se storitve zagotavljajo z vključevanjem funkcij, praks, politik in postopkov ter sprememb pri delovanju storitev, ki ustrezajo potrebam invalidov in zagotavljajo interoperabilnost s podpornimi tehnologijami:

- (a) Elektronske komunikacijske storitve, vključno s komunikacijo v sili iz člena 109(2) Direktive (EU) 2018/1972:*
 - (i) poleg glasovne komunikacije se zagotovi besedilo v realnem času;*
 - (ii) zagotavljanje storitev celotnega pogovora, kadar je poleg glasovne komunikacije na voljo tudi video;*
 - (iii) zagotavljanje, da je komunikacija v sili, pri kateri se uporabljata glas in besedilo (vključno z besedilom v realnem času), sinhronizirana in da je, kadar je na voljo video, sinhronizirana tudi v obliki storitve celotnega pogovora ter jo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev posredujejo najprimernejšemu centru za obveščanje.*
- (b) Storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev:*
 - (i) zagotavljanje elektronskih programskih vodnikov, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi ter zagotavljajo informacije o razpoložljivosti elementov dostopnosti;*
 - (ii) zagotavljanje, da so komponente dostopnosti (storitve dostopa) avdiovizualnih medijskih storitev, kot so podnapisi za gluhe in naglušne, zvočni opis, govorni podnapisi in tolmačenje v znakovnem jeziku, v celoti posredovane v ustrezni kakovosti, ki omogoča natančen prikaz, sinhronizirani z zvokom in videom ter uporabnikom omogočajo nadzor prikaza in uporabe.*

- (c) *Letalske, avtobusne, železniške in vodne storitve potniškega prevoza, razen storitev mestnega in primestnega prevoza ter storitev regionalnega prevoza:*
- (i) *zagotavljanje informacij o dostopnosti vozil, okoliške infrastrukture in grajenega okolja ter o pomoči invalidom;*
 - (ii) *zagotavljanje informacij o pametnem izdajanju vozovnic (elektronska rezervacija in nakup itd.), potovalnih informacij v realnem času (vozni redi, motnje v prometu, povezovalne storitve, nadaljevanje potovanja z drugimi načini prevoza itd.) ter dodatnih informacij o storitvi (npr. o osebju na postajah, dvigalih v okvari ali storitvah, ki začasno niso na voljo).*
- (d) *Storitve mestnega in primestnega prevoza ter storitve regionalnega prevoza: zagotavljanje dostopnosti samopostrežnih terminalov, ki se uporabljajo pri zagotavljanju storitve, v skladu z oddelkom I te priloge.*
- (e) *Potrošniške bančne storitve:*
- (i) *zagotavljanje načinov identifikacije, elektronskih podpisov, varnostnih elementov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi;*
 - (ii) *zagotavljanje, da so informacije razumljive in njihova kompleksnost ne presega stopnje B2 (zgornja srednja raven) skupnega evropskega referenčnega okvira Sveta Evrope za jezike.*
- (f) *E-knjige:*
- (i) *zagotavljanje, da je v primeru e-knjig, ki poleg besedila vsebujejo tudi zvočni zapis, zagotovljena sinhronizacija besedila in zvočnega zapisa;*
 - (ii) *zagotavljanje, da digitalne datoteke e-knjig ne onemogočajo pravilnega delovanja podporne tehnologije;*
 - (iii) *zagotavljanje dostopa do vsebine, navigacije po vsebini datoteke in postavitve datoteke, vključno z dinamično postavitvijo, ter strukture, prožnosti in izbire v prikazu vsebine;*

- (iv) omogočanje alternativne predstavitve vsebine in njene interoperabilnosti z različnimi podpornimi tehnologijami, da se zagotovijo zaznavnost, razumljivost, uporabnost in zanesljivost;*
 - (v) zagotavljanje, da jih je mogoče najti prek informacij v obliki metapodatkov o elementih dostopnosti;*
 - (vi) zagotavljanje, da ukrepi za upravljanje digitalnih pravic ne blokirajo elementov dostopnosti.*
- (g) Storitve e-trgovine:*
- (i) zagotavljanje informacij o dostopnosti proizvodov in storitev, ki so v prodaji, kadar te informacije zagotavlja odgovorni gospodarski subjekt;*
 - (ii) zagotavljanje, da je funkcionalnost v zvezi z identifikacijo, varnostjo in plačilom, kadar se to izvede kot del storitve in ne kot del proizvoda, zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva ter posledično dostopna;*
 - (iii) zagotavljanje načinov identifikacije, elektronskih podpisov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi.*

**ODDELEK V: POSEBNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI Z
ODGOVARJANJEM NAJPRIMEJNEJŠEGA CENTRA ZA OBVEŠČANJE NA
KOMUNIKACIJO V SILI V OKVIRU ENOTNE EVROPSKE ŠTEVILKE ZA KLIC V
SILI „112“**

Da se invalidom omogoči optimalna predvidljiva uporaba, najprimernejši center za obveščanje pri odgovarjanju na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili „112“ vključuje funkcije, prakse, politike in postopke ter spremembe ■ , ki ustrezajo potrebam invalidov.

Najprimernejši center za obveščanje ustrezno odgovarja na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili „112“ na način, ki je najprimernejši glede na nacionalno organizacijo sistemov za pomoč v sili, in to prek istega komunikacijskega sredstva, prek katerega je bila komunikacija prejeta, in z uporabo sinhroniziranega glasu in besedila (vključno z besedilom v realnem času) ali, kadar je na voljo video, s sinhronizacijo glasu, besedila (vključno z besedilom v realnem času) in videa v obliki storitve celotnega pogovora.

ODDELEK VI: ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI ZA ZNAČILNOSTI, ELEMENTE ALI FUNKCIJE PROIZVODOV IN STORITEV V SKLADU S ČLENOM 24(2)

Da bi lahko predpostavljali, da značilnosti, elementi ali funkcije proizvodov in storitev izpolnjujejo ustrezne obveznosti iz drugih aktov Unije, je potrebno naslednje:

1. Proizvodi:

- (a) dostopnost informacij o delovanju in elementih dostopnosti v zvezi s proizvodom, in sicer informacij o uporabi proizvoda, navedenih na proizvodu samem, in navodil za uporabo proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo z drugimi sredstvi, na primer na spletišču, izpolnjuje ustrezne elemente iz točke 1 oddelka I te priloge;*
- (b) dostopnost značilnosti, elementov in funkcij uporabniškega vmesnika ter oblikovanja funkcionalnosti proizvoda izpolnjuje ustrezne zahteve glede dostopnosti za takšne uporabniške vmesnike ali oblikovanje funkcionalnosti iz točke 2 oddelka I te priloge;*
- (c) dostopnost embalaže, vključno s priloženimi informacijami ter navodili za namestitvev, vzdrževanje, shranjevanje in odstranjevanje proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo z drugimi sredstvi, na primer na spletišču, razen za samopostrežne terminale, izpolnjuje ustrezne zahteve glede dostopnosti iz oddelka II te priloge.*

2. *Storitve:*

Dostopnost značilnosti, elementov in funkcij storitev izpolnjuje ustrezne zahteve glede dostopnosti za te značilnosti, elemente in funkcije iz oddelkov, povezanih s storitvami, iz te priloge.

ODDELEK VII: MERILA GLEDE FUNKCIONALNE UČINKOVITOSTI

Da se invalidom omogoči optimalna predvidljiva uporaba, kadar zahteve glede dostopnosti iz oddelkov I do VI te priloge, ne obravnavajo ene ali več funkcij načrtovanja in proizvodnje proizvodov ali zagotavljanja storitev, so te funkcije ali sredstva dostopni in izpolnjujejo povezana merila glede funkcionalne učinkovitosti.

Ta merila glede funkcionalne učinkovitosti se lahko uporabijo kot alternativa enemu ali več specifičnim tehničnim zahtevam, kadar so te navedene v zahtevah glede dostopnosti, vendar le, če uporaba ustreznega merila glede funkcionalne učinkovitosti izpolnjuje zahteve glede dostopnosti in zagotavlja, da se s takšnim načrtovanjem in proizvodnjo proizvodov ter zagotavljanjem storitev invalidom pri predvidljivi uporabi omogoči enakovredna ali boljša dostopnost.

(a) Uporaba brez vida

Kadar proizvod ali storitev omogoča vizualne načine upravljanja, omogoča tudi vsaj en način upravljanja, pri katerem vid ni potreben.

(b) Uporaba z omejenim vidom

Kadar proizvod ali storitev omogoča vizualne načine upravljanja, vključuje tudi vsaj en način upravljanja, ki omogoča uporabo z omejenim vidom.

(c) Uporaba brez zaznave barv

Kadar proizvod ali storitev omogoča vizualne načine upravljanja, omogoča tudi vsaj en način upravljanja, pri katerem uporabniku ni treba zaznavati barv.

(d) Uporaba brez sluha

Kadar proizvod ali storitev omogoča slušne načine upravljanja, vključuje tudi vsaj en način upravljanja, pri katerem sluh ni potreben.

(e) Uporaba z omejenim sluhom

Kadar proizvod ali storitev omogoča slušne načine upravljanja, vključuje tudi vsaj en način upravljanja z razširjenimi zvočnimi možnostmi, ki omogoča, da proizvod upravljajo uporabniki z omejenim sluhom.

(f) Uporaba brez sposobnosti govora

Kadar proizvod ali storitev od uporabnikov zahteva glasovni vnos, vključuje tudi vsaj en način upravljanja, pri katerem ta vnos ni potreben. Glasovni vnos zajema vse zvoke, ki jih ustvarjamo z usti, kot so govor, žvižgi ali tleski.

(g) Uporaba z omejeno sposobnostjo ročnega upravljanja ali omejeno močjo

Kadar je treba proizvod ali storitev upravljati ročno, vključuje tudi vsaj en način upravljanja, ki uporabnikom omogoča uporabo proizvoda z alternativnimi načini, pri katerih niso potrebni finomotorični nadzor in upravljanje, moč v rokah ali hkratno upravljanje več funkcij.

(h) Uporaba z omejenim dosegom

Elementi, potrebni za upravljanje proizvodov, morajo biti v dosegu vseh uporabnikov. Kadar proizvod ali storitev omogoča ročno upravljanje, vključuje tudi vsaj en način upravljanja z omejenim dosegom in močjo.

(i) Zmanjšanje tveganja za napad fotoobčutljive epilepsije

Kadar proizvod omogoča vizualne načine upravljanja, ne ponuja načinov upravljanja, ki lahko povzročijo napad fotoobčutljive epilepsije.

(j) Uporaba z zmanjšanimi kognitivnimi zmožnostmi

Proizvod ali storitev omogoča vsaj en način upravljanja, v katerega so vključeni elementi, ki omogočajo njegovo preprostejšo in lažjo uporabo.

(k) Zasebnost

Kadar proizvod ali storitev vključuje elemente za dostopnost, omogoča vsaj en način upravljanja, pri katerem se med uporabo teh elementov ohranja zasebnost uporabnikov.

ZNAČILNI NEOBVEZUJOČI PRIMERI MOŽNIH REŠITEV, KI PRISPEVAJO K IZPOLNJEVANJU ZAHTEV GLEDE DOSTOPNOSTI IZ PRILOGE I

ODDELEK I:	
PRIMERI V ZVEZI S SPLOŠNIMI ZAHTEVAMI GLEDE DOSTOPNOSTI ZA VSE PROIZVODE, KI JIH ZAJEMA TA DIREKTIVA V SKLADU S ČLENOM 2(1)	
ZAHTEVE IZ ODDELKA I PRILOGE I	PRIMERI
1. Zagotavljanje informacij	
(a)	
(i)	<i>Zagotavljanje vizualnih in tipnih informacij ali vizualnih in zvočnih informacij o mestu, na katerem se kartica vstavi v samopostrežni terminal, da lahko terminal uporabljajo slepe in gluhe osebe.</i>
(ii)	<i>Dosledna uporaba istih besed ali jasne in logične strukture, da se osebam z motnjami v duševnem razvoju olajša razumevanje.</i>
(iii)	<i>Zagotovitev tipnega reliefa ali zvoka poleg besedilnega opozorila, da ga lahko zaznajo tudi slepe osebe.</i>
(iv)	<i>Omogočanje, da lahko besedilo berejo tudi slabovidne osebe.</i>
(b)	
(i)	<i>Zagotavljanje elektronskih datotek, ki jih je mogoče brati na računalniku s pomočjo bralnikov zaslona, da lahko informacije uporabljajo slepe osebe.</i>

<i>(ii)</i>	<i>Dosledna uporaba istih besed ali jasne in logične strukture, da se osebam z motnjami v duševnem razvoju olajša razumevanje.</i>
<i>(iii)</i>	<i>Zagotavljanje podnapisov, kadar so na voljo videoposnetki z navodili.</i>
<i>(iv)</i>	<i>Omogočanje, da lahko besedilo berejo slabovidne osebe.</i>
<i>(v)</i>	<i>Tiskanje v Braillovi pisavi, da lahko informacije uporabi slepa oseba.</i>
<i>(vi)</i>	<i>Dopolnitev diagrama s spremnim besedilom, ki opisuje glavne elemente ali ključna dejanja.</i>
<i>(vii)</i>	<i>Primer ni na voljo.</i>
<i>(viii)</i>	<i>Primer ni na voljo.</i>
<i>(ix)</i>	<i>Namestitev vtičnice in programske opreme v bankomatu, ki omogočata priključitev slušalk, s katerimi se besedilo na zaslonu sprejme v zvočni obliki.</i>

2. Uporabniški vmesnik in oblikovanje funkcionalnosti	
(a)	<i>Zagotovitev navodil v zvočni in besedilni obliki ali vgraditev tipnih znakov v tipkovnico, da se slepim ali naglušnim osebam omogoči uporaba proizvoda.</i>
(b)	<i>Omogočanje, da samopostrežni terminal poleg govorjenih navodil ponuja tudi navodila v obliki besedila ali slik, da lahko tudi gluhe osebe izvedejo potrebno dejanje.</i>
(c)	<i>Omogočanje, da lahko uporabniki povečajo besedilo, določen piktogram ali kontrast, da lahko informacije zaznajo slabovidne osebe.</i>
(d)	<i>Zagotavljanje, da je poleg možnosti pritiska na gumb zelene ali rdeče barve za izbiro določene funkcije na gumbih tudi izpisano, čemu so namenjeni, da lahko barvno slepe osebe izberejo ustrezno možnost.</i>
(e)	<i>Ko računalnik odda signal za napako, se prikaže tudi besedilo ali slika, ki označuje napako, da so gluhe osebe seznanjene s pojavom napake.</i>
(f)	<i>Omogočanje dodatnega kontrasta slik v ospredju, da jih lahko vidijo slabovidne osebe.</i>
(g)	<i>Omogočanje, da lahko uporabnik telefona nastavi glasnost zvoka in zmanjša motnje s slušnimi aparati, da lahko telefon uporabljajo naglušne osebe.</i>
(h)	<i>Zagotavljanje večjih in dovolj ločenih gumbov na zaslonu za dotik, da jih lahko pritisnejo osebe s tresavico.</i>
(i)	<i>Zagotavljanje, da za pritisk na gumbe ni potrebno veliko moči, da jih lahko uporabljajo gibalno ovirane osebe.</i>
(j)	<i>Ne uporablja se utripajočih slik, da se prepreči tveganje za osebe,</i>

	<i>ki bi lahko dobile epileptični napad.</i>
<i>(k)</i>	<i>Omogočanje priključitve slušalk, kadar bankomat sporoča zvočne informacije.</i>
<i>(l)</i>	<i>V primeru uporabe prstnih odtisov se uporabnikom, ki ne morejo uporabljati rok, omogoči, da izberejo geslo za zaklepanje in odklepanje telefona.</i>
<i>(m)</i>	<i>Zagotavljanje, da se programska oprema ob določenem dejanju odzove na predvidljiv način in ponudi dovolj časa za vnos gesla, da jo lahko zlahka uporabljajo osebe z motnjami v duševnem razvoju.</i>

<i>(n)</i>	<i>Omogočanje povezave z napravo za sprotno prikazovanje znakov v Braillovi pisavi, da lahko računalnik uporabljajo slepe osebe.</i>
<i>(o)</i>	<i>Primeri sektorskih zahtev</i>
<i>(i)</i>	<i>Primer ni na voljo.</i>
<i>(ii)</i>	<i>Primer ni na voljo.</i>
<i>(iii) prva alineja</i>	<i>Zagotavljanje, da mobilni telefoni omogočajo komunikacijo z besedilom v realnem času, da lahko naglušne osebe informacije izmenjujejo interaktivno.</i>
<i>(iii) četrta alineja</i>	<i>Omogočanje hkratne uporabe videa z znakovnim jezikom in besedila za zapis sporočila, da se lahko sporazumevata dve gluhi osebi ali gluha oseba in oseba brez težav s sluhom.</i>
<i>(iv)</i>	<i>Zagotovitev prenosa podnapisov prek komunikatorja, da jih lahko uporabljajo gluhe osebe.</i>
<i>3. Podporne storitve:</i>	<i>Primer ni na voljo.</i>

ODDELEK II: PRIMERI V ZVEZI Z ZAHTEVAMI GLEDE DOSTOPNOSTI ZA VSEPROIZVODE IZ ČLENA 2(1), RAZEN ZA SAMOPOSTREŽNE TERMINALE IZ ČLENA 2(1)(b)	
ZAHTEVE IZ ODDELKA II PRILOGE I	PRIMERI
Embalaža in navodila za uporabo proizvodov	
(a)	<i>Na embalaži se navede, da telefon vsebuje elemente, ki omogočajo dostopnost invalidom.</i>
(b)	
(i)	<i>Zagotavljanje elektronskih datotek, ki jih je mogoče brati na računalniku s pomočjo bralnikov zaslona, da lahko informacije uporabljajo slepe osebe.</i>
(ii)	<i>Dosledna uporaba istih besed ali jasne in logične strukture, da se osebam z motnjami v duševnem razvoju olajša razumevanje.</i>
(iii)	<i>Zagotovitev tipnega reliefa ali zvoka, kadar se pojavi besedilno opozorilo, da lahko opozorilo prejmejo slepe osebe.</i>
(iv)	<i>Omogočanje, da lahko besedilo berejo slabovidne osebe.</i>
(v)	<i>Tiskanje v Braillovi pisavi, da lahko besedilo preberejo slepe osebe.</i>
(vi)	<i>Dopolnitev diagrama s spremnim besedilom, ki opisuje glavne elemente ali ključna dejanja.</i>

ODDELEK III: PRIMERI V ZVEZI S SPLOŠNIMI ZAHTEVAMI GLEDE DOSTOPNOSTI ZA VSE STORITVE, KI JIH ZAJEMA TA DIREKTIVA V SKLADU S ČLENOM 2(2)	
ZAHTEVE IZ ODDELKA III PRILOGE I	PRIMERI
Zagotavljanje storitev	
(a)	Primer ni na voljo.
(b)	
(i)	Zagotavljanje elektronskih datotek, ki jih je mogoče brati na računalniku s pomočjo bralnikov zaslona, da lahko informacije uporabljajo slepe osebe.
(ii)	Dosledna uporaba istih besed ali jasne in logične strukture, da se osebam z motnjami v duševnem razvoju olajša razumevanje.
(iii)	Zagotavljanje podnapisov, kadar so na voljo videoposnetki z navodili.
(iv)	Tiskanje v Braillovi pisavi, da lahko datoteko uporabljajo slepe osebe.
(v)	Omogočanje, da lahko besedilo berejo slabovidne osebe.
(vi)	Dopolnitev diagrama s spremnim besedilom, ki opisuje glavne elemente ali ključna dejanja.
(vii)	Kadar ponudnik storitve ponuja ključ USB z informacijami o storitvi, morajo biti te informacije dostopne.

(c)	<i>Zagotavljanje spremnega besedila ob slikah, dostopa do vseh funkcionalnosti prek tipkovnice, zadostnega časa za branje, prikaza in delovanja vsebine na predvidljiv način ter združljivosti s podpornimi tehnologijami, da lahko osebe z različnimi motnjami prebirajo vsebino na spletiščih in jih uporabljajo.</i>
(d)	<i>Primer ni na voljo.</i>

ODDELEK IV: PRIMERI V ZVEZI Z DODATNIMI ZAHTEVAMI GLEDE DOSTOPNOSTI ZA POSEBNE STORITVE	
ZAHTEVE IZ ODDELKA IV PRILOGE I	PRIMERI
Posebne storitve	
(a)	
(i)	Zagotavljanje, da lahko naglušna oseba besedilo napiše in prejme na interaktiven način in v realnem času.
(ii)	Zagotavljanje, da lahko gluhe osebe za medsebojno komunikacijo uporabljajo znakovni jezik.
(iii)	Zagotavljanje, da oseba z govorno motnjo ali okvaro sluha, ki želi uporabiti kombinacijo besedila, glasu in videa, ve, da se komunikacija prek omrežja posreduje službi za pomoč v sili.
(b)	
(i)	Zagotavljanje, da lahko slepe osebe izbirajo programe na televiziji.
(ii)	Omogočanje izbire, personalizacije in predvajanja „storitev dostopa“, kot so podnapisi za gluhe ali naglušne osebe, zvočni opis, govorjeni podnapisi in tolmačenje v znakovnem jeziku, z zagotavljanjem načinov za učinkovito brezžično povezovanje s tehnologijami za omogočanje sluha ali z zagotovitvijo, da so možnosti upravljanja za aktivacijo „storitev dostopa“ za avdiovizualne storitve uporabnikom dostopne na enaki ravni kot primarne možnosti upravljanja.
(c)	
(i)	Primer ni na voljo.

<i>(ii)</i>	<i>Primer ni na voljo.</i>
<i>(d)</i>	<i>Primer ni na voljo.</i>
<i>(e)</i>	
<i>(i)</i>	<i>Zagotavljanje berljivosti sporočil, povezanih z identifikacijo, na zaslonu s pomočjo bralnikov zaslona, da se omogoči uporaba slepim osebam.</i>
<i>(ii)</i>	<i>Primer ni na voljo.</i>
<i>(f)</i>	
<i>(i)</i>	<i>Zagotavljanje, da lahko osebe z disleksijo hkrati berejo in poslušajo besedilo.</i>

<i>(ii)</i>	<i>Omogočanje sinhroniziranega besedilnega in zvočnega prikaza ali zapisa v Braillovi pisavi, ki ga je mogoče posodabljeni.</i>
<i>(iii)</i>	<i>Omogočanje, da imajo slepe osebe dostop do kazala ali lahko izbirajo med poglavji.</i>
<i>(iv)</i>	<i>Primer ni na voljo.</i>
<i>(v)</i>	<i>Zagotavljanje, da so informacije o elementih dostopnosti na voljo v elektronski datoteki, da se lahko z njimi seznanijo invalidi.</i>
<i>(vi)</i>	<i>Zagotavljanje, da ni ovir, na primer da tehnični varovalni ukrepi, informacije o upravljanju s pravicami ali težave z interoperabilnostjo ne preprečujejo podpornim pripomočkom glasnega branja besedila, tako da lahko knjigo berejo slepi uporabniki.</i>
<i>(g)</i>	
<i>(i)</i>	<i>Zagotavljanje, da se razpoložljive informacije o elementih dostopnosti proizvoda ne izbrišejo.</i>
<i>(ii)</i>	<i>Zagotovitev dostopnosti uporabniškega vmesnika za plačilo storitev prek glasovnega vnosa, da lahko slepe osebe neodvisno opravljajo nakupe prek spleta.</i>
<i>(iii)</i>	<i>Zagotavljanje berljivosti sporočil, povezanih z identifikacijo, na zaslonu s pomočjo bralnikov zaslona, da se omogoči uporaba slepim osebam.</i>

ZAHTEV GLEDE DOSTOPNOSTI ZA NAMENE IZ ČLENA 4(4) V ZVEZI Z GRAJENIM
OKOLJEM, V KATEREM SE OPRAVLJAJO STORITVE, KI SODIJO NA PODROČJE
UPORABE TE DIREKTIVE

Da se invalidom omogoči optimalna predvidljiva in neodvisna uporaba grajenega okolja, v katerem se zagotavlja storitev *in za katero je odgovoren ponudnik storitve*, kot je določeno v členu 4(4), bi morala dostopnost javno dostopnih območjih vključevati naslednje vidike:

- (a) uporabo s tem povezanih prostorov in infrastrukture na prostem ■ ;
- (b) dostope do objektov ■ ;
- (c) uporabo vhodov;
- (d) uporabo ■ poti pri horizontalnem gibanju;
- (e) uporabo poti pri vertikalnem gibanju;
- (f) uporabo prostorov s strani javnosti;
- (g) uporabo opreme in infrastrukture pri zagotavljanju storitve;
- (h) uporabo stranišč in sanitarnih objektov;

- (i) uporabo izhodov, evakuacijskih poti in konceptov za krizno načrtovanje;
 - (j) komunikacijo in orientacijo prek več kot enega čutila;
 - (k) uporabo infrastrukture in objektov za *predvidljive* namene;
 - (l) zaščito pred nevarnostmi iz okolja v zaprtih prostorih in na prostem.
-

I

POSTOPEK UGOTAVLJANJA SKLADNOSTI – PROIZVODI

1. Notranji nadzor proizvodnje

■ Notranji nadzor proizvodnje je postopek ugotavljanja skladnosti, pri katerem proizvajalec izpolni obveznosti iz točk 2, 3 in 4 te priloge ter zagotovi in na lastno odgovornost izjavi, da zadevni proizvod ■ izpolnjuje ustrezne zahteve iz te direktive.

2. Tehnična dokumentacija

Proizvajalec pripravi tehnično dokumentacijo. Tehnična dokumentacija omogoča ugotavljanje skladnosti proizvoda z ustreznimi zahtevami glede dostopnosti iz člena 4 ter v primeru, da je proizvajalec uporabil člen 14, izkazuje, da bi ustrezne zahteve glede dostopnosti predstavljale temeljito spremembo ali naložile nesorazmerno breme. Tehnična dokumentacija opredeljuje samo zahteve, ki se uporabljajo, in obseg, kolikor je relevanten za ugotavljanje, načrtovanje, izdelavo in delovanje proizvoda.

Tehnična dokumentacija, kjer je to ustrezno, vsebuje vsaj naslednje elemente:

- (a) splošni opis proizvoda;

- (b) seznam harmoniziranih standardov in tehničnih specifikacij, katerih sklici so bili objavljeni v Uradnem listu Evropske unije in ki so uporabljeni v celoti ali deloma, ter opis rešitev, sprejetih za izpolnitev ustreznih zahtev glede dostopnosti iz člena 4, kadar ti harmonizirani standardi *ali tehnične specifikacije* niso bili uporabljeni; v primeru delno uporabljenih harmoniziranih standardov *ali tehničnih specifikacij* je treba v tehnični dokumentaciji navesti dele, ki so bili uporabljeni.

3. Proizvodnja

Proizvajalec sprejme vse potrebne ukrepe, da se s proizvodnim procesom in njegovim spremljanjem zagotovi skladnost proizvodov s tehnično dokumentacijo iz točke 2 te priloge in zahtevami glede dostopnosti iz te direktive.

4. Oznaka CE in izjava EU o skladnosti

- 4.1. Proizvajalec namesti oznako CE iz te direktive na vsak posamezen proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz te direktive, ki se uporabljajo.
- 4.2. Proizvajalec pripravi pisno izjavo EU o skladnosti za vzorčni proizvod. Izjava EU o skladnosti opredeljuje proizvod, za katerega je bila pripravljena.

Pristojnim organom se na zahtevo omogoči dostop do izvoda izjave EU o skladnosti.

5. Pooblašчени zastopnik

Obveznosti proizvajalca iz točke 4 lahko v njegovem imenu in na njegovo odgovornost izpolni pooblašчени zastopnik, pod pogojem, da so navedene v pooblastilu.

I

INFORMACIJE O STORITVAH, KI IZPOLNJUJEJO ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI

1. Ponudnik storitve v splošnih pogojih ali enakovrednem dokumentu navede, kako storitev izpolnjuje zahteve glede dostopnosti *iz člena 4*. Te informacije zajemajo opis zahtev, ki se uporabljajo, in obseg, kolikor je relevanten za ugotavljanje, oblikovanje in delovanje storitve. Poleg zahtev glede informacij za potrošnike Direktive 2011/83/EU **■** vsebujejo informacije, kjer je to ustrezno, naslednje:
 - (a) splošen opis storitve v dostopnih oblikah;
 - (b) opis in potrebne razlage za razumevanje delovanja storitve;
 - (c) opis, kako storitev izpolnjuje ustrezne zahteve glede dostopnosti iz Priloge I.
 2. Za uskladitev s točko 1 te priloge lahko ponudnik storitve v celoti ali delno uporablja harmonizirane standarde in tehnične specifikacije, katerih sklici so bili objavljeni v *Uradnem listu Evropske unije*.
 3. Ponudnik storitve zagotovi informacije, ki dokazujejo, da izvajanje storitve in njeno spremljanje zagotavljata skladnost storitve s točko 1 te priloge in z zahtevami iz te direktive, ki se uporabljajo.
-

MERILA ZA OCENO NESORAZMERNEGA BREMENA

Merila za izvedbo in dokumentiranje ocene:

- 1.** *Razmerje med neto stroški gospodarskih subjektov za zagotovitev skladnosti z zahtevami glede dostopnosti in skupnimi stroški (odhodki za poslovanje in naložbe v osnovna sredstva) za izdelavo, distribucijo ali uvoz proizvoda ali zagotavljanje storitve.*

Elementi, ki se uporabijo za oceno neto stroškov za zagotovitev skladnosti z zahtevami glede dostopnosti:

- (a) merila, povezana z enkratnimi organizacijskimi stroški, ki se upoštevajo pri oceni:*
 - (i) stroški, povezani z dodatnimi človeškimi viri s strokovnim znanjem glede dostopnosti;*
 - (ii) stroški, povezani z usposabljanjem človeških virov in pridobitvijo kompetenc glede dostopnosti;*
 - (iii) stroški razvoja novega postopka za vključitev dostopnosti v razvoj proizvoda ali zagotavljanje storitve;*
 - (iv) stroški, povezani z razvojem smernic v zvezi z dostopnostjo;*
 - (v) enkratni stroški, povezani z razumevanjem zakonodaje o dostopnosti;*
- (b) merila, povezana s stroški tekoče proizvodnje in razvoja, ki se upoštevajo pri oceni:*
 - (i) stroški, povezani z oblikovanjem elementov dostopnosti proizvoda ali storitve;*
 - (ii) stroški, nastali v proizvodnih postopkih;*
 - (iii) stroški, povezani s testiranjem proizvoda ali storitve glede dostopnosti;*
 - (iv) stroški, povezani s pripravo dokumentacije.*

2. *Ocenjeni stroški in koristi za gospodarske subjekte, vključno s proizvodnimi postopki in naložbami, v primerjavi z ocenjeno koristjo za invalide, pri čemer se upoštevata količina in pogostost uporabe določenega proizvoda ali storitve.*
3. *Razmerje med neto stroški za zagotovitev skladnosti z zahtevami glede dostopnosti in čistim prihodkom gospodarskega subjekta.*

Elementi, ki se uporabijo za oceno neto stroškov za zagotovitev skladnosti z zahtevami glede dostopnosti:

- (a) *merila, povezana z enkratnimi organizacijskimi stroški, ki se upoštevajo pri oceni:*
 - (i) *stroški, povezani z dodatnimi človeškimi viri s strokovnim znanjem glede dostopnosti;*
 - (ii) *stroški, povezani z usposabljanjem človeških virov in pridobitvijo kompetenc glede dostopnosti;*
 - (iii) *stroški razvoja novega postopka za vključitev dostopnosti v razvoj proizvoda ali zagotavljanje storitve;*
 - (iv) *stroški, povezani z razvojem smernic v zvezi z dostopnostjo;*
 - (v) *enkratni stroški, povezani z razumevanjem zakonodaje o dostopnosti;*
- (b) *merila, povezana s stroški tekoče proizvodnje in razvoja, ki se upoštevajo pri oceni:*
 - (i) *stroški, povezani z oblikovanjem elementov dostopnosti proizvoda ali storitve;*
 - (ii) *stroški, nastali v proizvodnih postopkih;*
 - (iii) *stroški, povezani s testiranjem proizvoda ali storitve glede dostopnosti;*
 - (iv) *stroški, povezani s pripravo dokumentacije.*